Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; in Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifŭ şi învoialŭ.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ ese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anu 12 fl., pe şése lun 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ. pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr, v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 176.—Anulŭ LII. Braşovŭ, Duminecă 6 (18) Augustŭ 1889.

Braşovŭ, 5 Augustŭ.

Peste dece dile se va întruni adunarea generală a *„Associaţinnei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ“*. Loculŭ de întrunire este Făgăraşulŭ, capitala gloriósă a ţĕrii Oltului, centrulŭ unui comitatŭ curatŭ românescŭ.

Aceste două momente suntŭ de ajunsŭ spre a deştepta interesulŭ fiăcărui Românŭ de bunŭ simţŭ.

Este vorba de o întrunire românéscă, pentru scopurĭ de cultură românescĭ, într'unŭ ţinutŭ românescŭ.

Care Românŭ nu se va gândi, în timpulŭ şi în împrejurările de faţă, seriosŭ la sfânta datoriă, ce'lŭ chiamă sĕ ia parte la lucrarea dintre fraţĭ, menită a rĕdica cultura neamului românescŭ?

Şi totuşĭ fost'au şi în anii trecuţĭ timpulŭ şi împrejurările aceleaşĭ ca şi astădĭ, dér interesulŭ nostru pentru lucrarea acestei Associaţiunĭ nu s'a sciutŭ rĕdica la înălţimea chiămării nóstre românescĭ. Adunările ei din anii trecuţĭ n'au fostŭ astfelŭ cercetate, causa mare şi sfântă a acestei Associaţiunĭ n'a fostŭ astfelŭ îmbrăţişată, ca sĕ putemŭ dice cu dreptŭ cuvêntŭ, că ne-amŭ împlinitŭ cu toţii datoria faţă cu dênsa.

Care sĕ fiă causa acestei scăderĭ întristătóre?

Timpulŭ şi împrejurările nu potŭ fi causa, pentru că nicĭodată de când trăesce neamulŭ nostru pe acestŭ vechiu pământŭ alŭ sĕu, nu a fostŭ mai urgisită şi mai ameninţată de către puternicii dilei limba şi cultura românéscă, ca acuma. Şi când vedemŭ, că contrarii noştri îşĭ încordéză tóte puterile înfiinţândŭ mereu şcóle şi reuniunĭ cu scopulŭ de a ne desnaţionalisa, de a ne înstrăina de limba şi cultura nóstră, nu se cere óre ca şi noi la rêndulŭ nostrĕ sĕ ne încordămŭ tóte puterile spre a ne apĕra în contra atentatelorŭ vrăşmăşescĭ, cultivându-ne limba şi literatura naţională, înfiinţândŭ şcóle românescĭ şi înaintândŭ în totŭ modulŭ cultura poporului nostru?

E învederatŭ, prin urmare, că timpulŭ şi împrejurările ar trebui sĕ ne îndemne la o îndoită lucrare, arŭ trebui sĕ ne facă sĕ jertfimŭ totŭ ce avemŭ pe altarulŭ culturei nóstre naţionale, ér nepăsarea ar fi tocmai acum unŭ pĕcatŭ de mórte, o sinucidere naţională, care de sigurŭ că nu o póte voi nicĭ unulŭ din noi.

De aceea causa, pentru care până acuma Românii noştri n'au doveditŭ destulă însufleţire pentru scopurile „Associaţiunei transilvane“, trebue sĕ fiă alta.

Póte că conducerea Associaţiunei în centru ca şi în despărţĕminte, cu tótă bunăvoinţa arătată, n'a nemeritŭ până acuma modulŭ potrivitŭ de a popularisa îndestulŭ scopulŭ acestei reuniunĭ de cultură românescĭ, de a face sĕ crescă interesulŭ şi însufleţirea pentru lucrările şi stăruinţele ei. Póte că acéstă scădere are acelaşŭ isvorŭ, de unde se tragŭ tóte relele, carĭ ne împedecă a desvolta o activitate puternică şi pe alte têrĕmurĭ, nu numai pe acela alŭ literaturei şi alŭ culturei nóstre: isvorulŭ adăpatŭ cu veninulŭ rivalităţii între fraţĭ.

Nu vomŭ mai cerceta adĭ, décă şi alta orĭ numai acésta este causa, pentru care amŭ înaintatŭ aşa de încetŭ până acuma în realisarea marilorŭ scopurĭ ale Associaţiunei nóstre. Dér décă, precum ne tememŭ, relulŭ principalŭ, care ne ţine în locŭ aicĭ ca în tóte întreprinderile nóstre, este că fórte mulţĭ dintre ómenii noştri cu carte nu se uită atâtŭ la scopulŭ ce-lŭ urmărimŭ şi trebue sĕ-lŭ urmărimŭ împreună, câtŭ mai multŭ la aceea cine este colo preşedinte şi icĭ secretarŭ ér dincolo membru alŭ comitetului, şi la aceea cum suntŭ întêmpinate propunerile lorŭ în adunărĭ, atuncĭ trebue sĕ ne tragemŭ odată socotéla cu acestŭ soiu de ómenĭ, carĭ prin rivalităţile şi ambiţiunile lorŭ personale ne împedecă în lucrarea nóstră comună.

In faţa scopului înaltŭ, ce'lŭ urmăresce Associaţiunea nóstră, numai o singură rivalisare póte fi iertată şi acésta este *rivalisarea între fraţĭ, de a aduce care de care mai multe jertfe pentru înaintarea ei.* Acéstă rivalisare nu numai că nu eschide, ci încă pretinde ca crĭ şi care dintre noi sĕ vină cu luminele lui şi pe câtŭ numai îi este cu putinţă, în întrunirĭ şi afară de întrunirĭ sĕ susţină ceea ce după a lui convingere póte fi mai bunŭ şi mai folositorŭ pentru a ajunge la ţinta comună. Ba este chiar de lipsă o critică a activităţii organelorŭ competente ale Associaţiunii. Dér acéstă critică trebue sĕ rĕmână în cadrulŭ lealităţii şi alŭ devotamentului pentru scopulŭ, ce cu toţii îlŭ urmărimŭ, şi nu-i iertatŭ sĕ degenereze în rivalităţĭ personale.

Rĕdicatu-s'au în anii din urmă multe nemulţămirĭ cu mersulŭ activităţii Associaţiunei nóstre. S'au datŭ vina aci unei, aci altei împrejurărĭ şi s'au criticatŭ aci cu dreptŭ, aci póte cu nedreptŭ resultatele dobêndite până acuma. Dér la unŭ lucru de sigurŭ că cei mai mulţĭ nu s'au gânditŭ, că adecă e multŭ mai lesne a critica, decâtŭ a face, şi că criticândŭ mereu şi retrăgêndu-ne dela orĭ-ce faptă sănătósă şi folositóre, nu dobêndimŭ decâtŭ resultate negative: slăbirea interesului comunŭ, încuragiarea relelorŭ pornirĭ, nutrirea nepăsarei omorîtóre şi pregătirea totalei destrămărĭ.

S'a criticatŭ multŭ şi modulŭ cum şĭ-a învestitŭ Associaţiunea nóstră cea mai mare parte a averei sale în şcóla secundară de fete din Sibiiu, care corĕspunde numai în parte necesităţilorŭ nóstre urgente de instrucţiune. Şi criticii, carĭ póte cu dreptŭ susţinŭ, că Associaţiunea s'a legatŭ aicĭ într'o întreprindere costisitóre faţă cu folósele, ce le póte trage publiculŭ românŭ din acea şcólă, ce facŭ? Variéză mereu tema, că Associaţiunea acum nu mai are fondurĭ disponibile! Ei bine, ce şi cum se lucréză, ca ea sĕ aibă totŭ ce-i trebuesce? Orĭ dóră scopulŭ ei: *cultura poporului românŭ* se póte opri la o şcólă de fete şi la împărţirea câtorva stipendii?

Décă nu e destulŭ cu şcóla de fete din Sibiiu şi avemŭ lipsă de şcóle poporale de fete pretutindenĭ, de ce nu ne gândimŭ seriosŭ de a ne procura mijlócele spre a le înfiinţa? Căcĭ numai cu critica asupra celorŭ ce s'au făcutŭ şi nu se mai potŭ rĕsface, nu vomŭ ajunge nicĭ unŭ pasŭ mai departe!

Vorbindŭ adevĕrulŭ, cu tóte că Associaţiunea nóstră esistă deja apróape de treidecĭ de anĭ, nu s'a făcutŭ încă până acuma mai nimicŭ din partea poporului nostru spre a-o pune în stare de a-şĭ împlini măcarŭ în parte cu succesŭ marele ei scopurĭ. Căcĭ averea de o sută de mii florinĭ, ce s'a adunatŭ până acuma, este aşa de neînsemnată, încâtŭ putemŭ dice, că ne aflămŭ încă numai la începutulŭ formării unui fondŭ pentru Associaţiune.

Altfeliu, cu totulŭ altfeliu trebue sĕ fiă îmbrăţişată din partea ne causa acestei Associaţiunĭ, ca ea sĕ pótă prospera şi sĕ-şĭ pótă împlini scopulŭ. Cu altă însufleţire trebue sĕ alergămŭ la adunările ei şi sĕ ne interesămŭ de lucrările ei şi alte jertfe trebue sĕ aducemŭ pentru susţinerea ei!

Contrarii noştri ne dau unŭ esemplu în privinţa acésta prin activitatea viă şi jertfele însemnate, ce le aducŭ ei pentru reu-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

După plată — rĕsplată.

Snóvă.

Totŭ amŭ auditŭ, că nu-i suişŭ fără coborîşŭ, şi éră: cu câtŭ suişulŭ e mai ţepişŭ, cu atâtŭ coborîşulŭ e mai primejdiosŭ. Asta este legea naturei, lege tare şi neschimbată, care nu ţine sémă de nimenĭ, de care nu se póte desface nimenĭ. Căcĭ precum e împotriva naturei sĕ fiă pururea seninŭ, aşa împotriva naturei ar fi sĕ fiă unŭ suişŭ fără coborîşŭ.

Astădĭ te sui, — ca mâne te coborĭ, te sui cum vrei şi te coborĭ de multe orĭ cu n'ai voitŭ. Pentru aceea omulŭ totdéuna trebue sĕ fiă omŭ cu minte, grijitorŭ şi căutătorŭ înainte, socotindŭ la aceea, cumcă décă astădĭ noroculŭ te paşce, mâne póte sĕ-şĭ schimbe pasulŭ, şi celŭ ce s'a înălţatŭ, póte sĕ se umilească.

Celŭ ce începe în numele lui Dumnedeu, isprăvesce în numele lui şi darulŭ nu lipsesce, éră celŭ ce se pune împotriva lui Dumnedeu, cade în mânile lui şi este grozavŭ a cădé în mânile pedepsitóre ale lui Dumnedeu, precum veţĭ vedea din cele următóre.

A fostŭ odată unŭ omŭ, omŭ ca nu alţĭ ómenĭ, dér îngâmfatŭ şi întrecutŭ şi batjocuritorŭ, încâtŭ lumea şi ţéra avea marginĭ, dér întrecerea şi îngâmfarea lui nu. Limba lui — sabiă, ce taiă neascuţită; sufletulŭ lui — rĕutatea însaşĭ; plăcerea lui de căpetenia — sĕ facă nĕcazŭ şi neplăcerĭ bieţilorŭ ómenĭ. Pîră şi clevetia şi făcea rĕu unde nu putea, aşa că amărîţii de sătenĭ acuşĭ-acuşĭ erau sĕ iée lumea în capŭ de urîtulŭ lui. Décă ei diceau una, elŭ dicea de o sută de orĭ împotrivă; décă ei mână în mână voiau sĕ pună vre-o trébă bună la cale, elŭ se folosia de tóte mijlócele sĕ-o strice, c'unŭ cuvêntŭ era adevĕratŭ blăstĕmŭ pe satŭ.

Că vedeţĭ: omulŭ săracŭ face cum póte — muncesce, silesce, de găleve se feresce, că nu are prisosŭ pentru ele, dér bogatulŭ prostŭ şi întrecutŭ, décă are doi-trei poturĭ mucedĭ pe fundulŭ lădii, cugetă, că marea cu sarea-i tótă a lui. Pe când cela îşĭ vede de sĕrăciă, ăsta îşĭ fură somnulŭ, ca sĕ născociască felŭ de modurĭ, cum sĕ facă dile amare deaprópelui sĕu. Ei! dér tóte au unŭ capĕtŭ şi capĕtulŭ alege! Glonţulŭ nu merge mai departe de cum e socotitŭ, vulturulŭ nu se înalţă mai susŭ decum îi-e datŭ, éră Românulŭ dice, că nu este suişŭ fără coborîşŭ.

Odată ce nu-şĭ pune în capŭ întrecutulŭ? Sĕ mérgă şi sĕ vĕdă, că mai altulŭ e Dumnedeu sfântulŭ decâtŭ elŭ! Dumnedeu e bunŭ şi îndurătorŭ; tóte le értă, tóte le trece cu vederea, aceea însă nu o sufere, ca vermele pământului sĕ-şĭ batá jocŭ de elŭ.

Intrecutulŭ îşĭ pune merindea şi plécă. Nu trece alŭ treilea hotarŭ, se întâlnesce c'unŭ bĕtrânŭ cu pĕrulŭ albŭ ca néua, cu-o înfăţişare blândă şi dulce, de sĕ-lŭ fi totŭ privitŭ.

„Bună diua gâbule“, i dice întrecutulŭ.

„Şi mai bună sĕ-ţĭ fiă inima“, rĕspunde bĕtrânulŭ, „da unde mergĭ?“

„Mergŭ sĕ vĕdŭ, că mai altulŭ e Dumnedeu decâtŭ mine“.

„Aşa! décă acesta ţĭ-e cugetulŭ, fiule, n'ai sĕ mergĭ mai departe, ci te uită în faţă la mine şi judecă, căcĭ eu sunt Dumnedeu.“

Intrecutulŭ se hârjesce înaintea lui Dumnedeu şi-i dice:

„Tu eştĭ? hm, că minunatŭ mai eştĭ!“

„Mai minunatŭ eştĭ tu“, — i-o întórse Dumnedeu sfântulŭ vĕdêndŭ, că sosise momentulŭ sĕ-lŭ umilescă, — „că uite ce córne ai, ca nu alţĭ ómenĭ!“

Intrecutulŭ dă sĕ pipăe şi — nu fiă potrivitŭ cu nimenĭ — colea în îmbiătura frunţii aşa două corne îi crescură, câtŭ mândria de bou sĕ fi fostŭ, care l'ar fi data de ruşine.

Ruşinatŭ şi batjocuritŭ de astă întêmplare neaşteptată, elŭ se rógă în felŭ şi în chipŭ, sĕ-lŭ scape de biciulŭ de córne, însă Dumnedeu rĕmase neînduratŭ faţă cu dênsulŭ, precum neînduratŭ a fostŭ şi elŭ faţă cu sătenii sĕi amărîţĭ şi nĕcăjiţĭ.

„Fiă acestea — dise apoi Dumnedeu — după faptele tale vrednică rĕsplată, éră altora învĕţătură, aducêndu-şĭ totdéuna aminte, că precum e plata — aşa e rĕsplata!“

Ionŭ Kœvary.

niunile lorŭ. Şi cu câtŭ mai multŭ nu amŭ puté noi dobêndi, carĭ avemŭ avantagiulŭ de a ne înșufleţi pentru o causă sfântă şi dréptă!

Spre a ajunge la unŭ resultatŭ bunŭ şi mulţumitorŭ trebue sĕ părăsimŭ terêmulŭ criticei negative, care dĕrîmă numai dér nu pune nimicŭ la locŭ, şi sĕ ne îndeletnicimŭ cu-o critică binevoitóre şi înţeléptă împreunată cu fapte bărbătescĭ.

Atuncĭ ne vomŭ convinge, câtŭ de puţinŭ amŭ făcutŭ până acuma pentru Associaţiune şi cum trebue sĕ lucrămŭ în viitorŭ, ca sĕ corespundemŭ pe deplinŭ datoriei nóstre românescĭ.

Viitórea adunare generală, care se va ţiné în 15 (27) Augustŭ în Făgăraşŭ, ne dă prilegiulŭ de a face unŭ pasŭ înainte pentru asigurarea şi întărirea reuniunei nóstre de cultură.

Scopulŭ ce'lŭ urmărimŭ este aşa de mare, încâtŭ dinaintea lui trebue sĕ piéră orĭ-ce consideraţiunĭ. Conduşĭ de dragoste frăţéscă şi de iubirea de naţiune sĕ alergămŭ dér toţĭ din tóte părţile la adunarea Associaţiunei transilvane în Făgăraşŭ!

Revista politică.

Din năuntru. Fiind-că se apropiă timpulŭ, când dieta din Pesta îşĭ va reîncepe lucrările, foile unguresci se ocupă cu cestiunea reformei administrative. Din ce în ce reiese, că reforma administrativă, prin prefacerea administraţiei de adĭ în *administraţiă de statŭ*, e ţîntită mai multŭ *în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare*, că prin urmare e vorba de a-şĭ făuri regimulŭ ungurescŭ o nouă armă în contra acestora.

Intre altele se aduce ca motivŭ pentru acéstă reformă *necesitatea de a-se controla municipiile locuite de naţionalităţĭ*, căcĭ prin funcţionarĭ aleşĭ din mijloculŭ lorŭ nu se póte face acéstă controlă; trebue decĭ, ca funcţionarii sĕ fiă adevĕrate unelte ale regimului.

Relativŭ la acestŭ punctŭ, observă unŭ d-nŭ Bela Fay în „Pesti Naplo" — acestŭ diarŭ represintă ideia reformei de mai susŭ — într'unulŭ din doi articulĭ ce i-a scrisŭ, cá în casŭ de marĭ încurcăturĭ politice ale unui rĕsboiu orĭ de seducerĭ venite din afară, naţionalităţile multŭ mai bucurosŭ se alipescŭ la statulŭ ungarŭ, când şi copii lorŭ potŭ ajunge funcţionarĭ în propriile lorŭ municipii şi când n'au nevoiă, ca în fiăcare casŭ singuraticŭ sĕ cerşéscă protecţia guvernului orĭ a persónelorŭ influente, — cu unŭ cuvêntŭ, că şi inteligenţa acestorŭ -naţionalităţĭ ce „gravitéză în afară", prin esercitarea unui dreptŭ esenţialŭ alŭ autonomiei se póte mai uşorŭ înlănţui de statulŭ ungarŭ, decâtŭ prin cătuşile unei centralisărĭ ţépene.

Dér pe când se mai găsesce câte unŭ Ungurŭ singuraticŭ cu mintea la locŭ, care înţelege că numai prin liberulŭ esercițiu alŭ drepturilorŭ lorŭ şi printr'o sinceră autonomiă comitatensă se potŭ câştiga naţionalităţile — cărora de altmintrelea chiar şi acei singuraticĭ le cântă vechiulŭ cântecŭ şovinistŭ cu „gravitarea în afară" — pe atuncĭ întréga diaristică jidano-maghiară, guvernamentală şi oposiţională, e pentru făurirea acelei arme în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare.

Mai lămuritŭ se esprimă foile unguresci din Cluşiu despre scopulŭ reformei administrative, dându-şĭ pe faţă în acelaşŭ timpŭ şi ura ce o nutrescŭ în contra naţionalităţilorŭ.

Astfelŭ „Erdély Hirado" dice, că rĕulŭ celŭ mare alŭ administraţiei de adĭ e, că tótă administraţia treptei de mijlocŭ se află în mânile naţionalităţilorŭ de „limbă străină", a Sêrbilorŭ, Slovacilorŭ, Germanilorŭ, Croaţilorŭ, Rutenilorŭ, Românilorŭ şi Saşilorŭ, carĭ nu stau în serviciulŭ ideii de statŭ ungurescŭ, pentru că ei au simţĕminte străine; autonomia fiindŭ o parte a suveranităţii, e óre consultŭ — întrébă numita foiă — a o încredinţa Slovacilorŭ, Sêrbilorŭ, Croaţilorŭ orĭ Românilorŭ?

Fóia unguréscă recomandă administraţia de statŭ ca singurŭ mijlocŭ de mântuire, mai alesŭ în comitatele dela graniţe, unde administraţia trebue sĕ fiă purtătórea „geniului naţionalŭ" — vedĭ Dómne — alŭ celui maghiarŭ. „Cea mai mică estindere a selfguvernamentului e o nouă libertate pentru naţionalităţĭ, unŭ nou imboldŭ spre întărirea nisuinţelorŭ centrifugale." Prin urmare, dice fóia ungurésca, numai administraţiunea de statŭ va scăpa ţéra de cădere.

Cine se va mai îndoi din acestea, că ţinta administraţiunei de statŭ nu e nimicirea celui din urmă dreptŭ alŭ naţionalităţilorŭ în comitatŭ? Dér cum sĕ calificămŭ afirmarea foilorŭ unguresci, că adĭ naţionalităţile mai au, precum ar şi trebui, pe mâna lorŭ administraţia de mijlocŭ în comitate? Cine nu scie cum în comitate maiorităţile nemaghiare suntŭ nimicite şi înlocuite cu minorităţile maghiare?

Dér mai curêndŭ se vorŭ muta munţii din locŭ, decâtŭ sĕ'şĭ ajungă şoviniştii scopulŭ, care e: nimicirea naţionalităţilorŭ prin maghiarisare.

Din afară. *Visita monarchului nostru la Berlinŭ*, festivităţile ce s'au arangiatŭ acolo pentru primirea lui precum şi manifstările făcute cu acéstă ocasiune din amêndouĕ părţile, au formatŭ sĕptĕmâna trecută principalulŭ obiectŭ de discusiune în pressa europénă.

Punctulŭ de culminare alŭ festivităţilorŭ de primire a fostŭ parada militară şi prândulŭ de gală ce a urmatŭ după ea.

A doua di după sosirea monarchului Austro-Ungariei în Berlinŭ, împĕratulŭ *Franciscŭ Iosifŭ* şi împĕratulŭ *Wilhelm II* alŭ Germaniei au mers călărĭ cu o suită strălucită pe câmpulŭ „Tempelhof", unde s'a făcutŭ parada militară. Şi împĕrătésa a luatŭ parte la paradă călare pe calŭ. Trupele în numĕrŭ de peste 20,000 din tóte armele au defilatŭ de douĕ orĭ. La prima defilare împĕratulŭ *Wilhelm* a presentatŭ împĕratului *Franciscŭ Iosifŭ* regimentulŭ sĕu de husarĭ, ér acesta a presentatŭ după aceea împĕratului germanŭ regimentulŭ de grenadirĭ de gardă împĕratulŭ Franciscŭ. Lângă împĕraţĭ se postaseră călărĭ prinţii Albrecht şi Henricŭ ai Prusiei şi archiducele Franciscŭ Ferdinandŭ, presumtivulŭ moştenitorŭ alŭ Austro-Ungariei.

După paradă monarchulŭ nostru a dejunatŭ la ambasada austriacă, éră séra a fostŭ mare prândŭ de gală în onórea împĕratului Franciscŭ Iosifŭ, în sala cea albă a castelului regalŭ din Berlinŭ. S'a desfăşuratŭ cu acéstă ocasiune o pompă estra-ordinară. Pe masă străluceau vase de aurŭ şi argintŭ, pocale marĭ şi vechĭ de artă, printre carĭ erau presărate florile cele mai frumóse. Vre-o patru-decĭ pagĭ în haine roşii cu şinóre de argintŭ se aşedară îndĕrĕtulŭ scaunelorŭ, unde şedeau cei doi împĕraţĭ şi împĕrătésa şi câte unŭ pagiu sta îndĕrĕtulŭ fotoliurilorŭ prinţilorŭ şi a princeselorŭ.

După ce sosiră ceilalţĭ óspeţĭ între carĭ şi mareşalulŭ Moltke, întră în sală împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ la braţŭ cu împĕrătésa Germaniei Augusta Victoria. După elŭ urmă împĕratulŭ Germaniei cu cumnata sa princesa Fridericŭ Leopold. Abia după ce se aşedară monarchii sosì principele Bismarck, care spre spaima curtesanilorŭ sosise cu câteva minute prea târdiu. Elŭ era îmbrăcatŭ în uniforma de cuirassirŭ. Impĕratulŭ Austriei şedea între împĕratulŭ şi împĕrătésa Germaniei. Faţă cu ei şedea Bismarck care avea la drépta pe contele Kalnoky, ér la stânga pe contele Szechenyi. Lângă Kalnoky şedea bĕtrânulŭ Moltke.

Pe la sfêrşitulŭ prândului s'a ridicatŭ împĕratulŭ *Wilhelm* şi a ţinutŭ următorulŭ toastŭ:

„Cu inima mişcată şi cuprinsă de bucuriă salutŭ de bunăvenire pe Maiestatea ta în reşedinţă, în loculŭ în care fericitulŭ meu moşŭ te-a salutatŭ mai în urmă. La primirea cea însufleţită din partea poporului vei fi simţitŭ Maiestatea ta, câtŭ de căldurósă şi viă espresiune se dă simţĕmêntului pentru amiciţia ce esistă deja de sute de anĭ între popórele nóstre. Inainte de tóte este armata mea, înaintea căreia Maiestatea ta te poţĭ pune; în poporulŭ ca şi în armata mea se ţine strînsŭ şi cu credinţă la alianţa încheiată de noi şi cea din urmă e consciă, că are sĕ chezăşuéscă unită cu armataa ustro-ungară susţinerea păcii pentru ambele nóstre ţĕrĭ, şi décă arfi voinţa provedinţei, sĕ lupte umĕrŭ la umĕrŭ împreună. In acestŭ sentimentŭ ridicŭ paharulŭ şi béu în sănătatea Maiestăţii tale a întregei case şi a bravilorŭ noştri cameradĭ austro-ungarĭ".

Impĕratulŭ *Franciscŭ-Iosifŭ* rĕspunse:

„Mulţămindŭ pentru toastulŭ ridicatŭ cu cele mai căldurose cuvinte, într'unŭ locŭ plinŭ de amintirĭ, de către fratele meu împĕrătescŭ, şi pentru salutarea făcută în modŭ atâtŭ de strălucitŭ şi de înălţătorŭ; mulţumindŭ pentru primirea ce mi-s'a făcutŭ adĭ şi de către poporŭ, primire care'mĭ face bine, şi pentru marea cordialitate ce mĕ împresóră aci în mijloculŭ aliaţilorŭ mei; în fine, în amintirea plină de mulţămire a simpatiei sincere ce mi s'a doveditŭ din partea supuşilorŭ acestui mare imperiu: ridicŭ paharulŭ în sănătatea amicului şi aliatului meu, care e atâtŭ de apropiatŭ de inima mea, îlŭ ridicŭ pentru nedespărţita înfrăţira şi cameraderiă dintre vitéza sa oştire şi armata mea, pentru îmulţirea şi întărirea garanţiilorŭ păcii spre binele şi salutea statelorŭ şi popórelorŭ aliate, precum şi a întregei Europe. Maiestatea Sa împĕratulŭ Germaniei şi regele Prusiei, Maiestatea Sa împĕrătésa şi regina, şi înalta casă domnitóre sĕ trăiască!"

Insemnătatea acestorŭ toasturĭ se discută acum mereu în pressa europénă. Foile germane suntŭ pline de bucuriă şi dicŭ că încă de aicĭ încolo alianţa între Germania şi Austro-Ungaria se va desvolta şi întări. Foile cehice şi conservative din Austria însĕ nu suntŭ încântate de acésta „nedespărţită" alianţă şi se temŭ ca nu cumva monarchia nóstră sĕ între cu timpulŭ într'o legătură de statŭ cu Germania sacrificându-şĭ suveranitatea.

Pe când se demonstréză pentru „nedespărţita" alianţă între *Germania şi Austro-Ungaria*, „Gazeta de Colonia" adeveresce scirea despre convenţia ce a încheiat'o *Rusia cu Francia* în scopŭ defensivŭ.

Sluga dracului.

De contele *Tolstoy*.

In vremile vechĭ trăia unŭ omŭ bogatŭ, de trébă şi bunŭ.

Multe slugĭ avea şi tóte îlŭ lăudau.

„In tótă lumea, diceau ei, nu găsescĭ stăpânŭ mai bunŭ ca alŭ nostru. Ne hrănesce şi ne 'mbracă bine, împarte lucrulŭ după puterile fiă-căruia, cu o vorbă nu nĕcăjesce pe nicĭ unulŭ... nu e ca alţĭ stăpânĭ, carĭ umblă cu slugile mai rĕu ca cu vitele, le batŭ cu vină fără vină şi nu le-ar dice o vorbă bună. Domnulŭ nostru ne vrea bine, ne face bine şi ne dice vorbe bune. Viéţă mai plăcută nicĭ că putemŭ avé."

Aşa se lăudau slugile acestui bogatŭ de trébă şi bunŭ.

Draculŭ nu putea de nĕcazŭ, că slugile trăescŭ aşa bine cu stăpânulŭ lorŭ . . . făcù ce făcù şi câştigà pe o slugă cu numele Alebŭ. Acestuia îi poruncì sĕ scótă din minţĭ pe ceilalţĭ.

Odată, când slugile éră îşĭ lăudau stăpânulŭ Alebŭ, începù a le grăi:

„Inzadarŭ vĕ făliţĭ cu buneţele domnului nostru. Chiar şi draculŭ s'ar arĕta prietinosŭ, când i-ai face tóte pe placŭ! Noi slujimŭ bine stăpânului nostru şi-lŭ mulţămimŭ întru tóte. Indată-ce doresce ceva, noi îi şi 'mplinimŭ pofta, pentru-că'i nimerimŭ gândulŭ. Cum sĕ nu fiă bunŭ cu noi!.. Incetaţĭ însĕ a'i face tóte pe placŭ, faceţĭ rĕu, atuncĭ sĕ sciţĭ că şi elŭ, ca şi toţĭ ceilalţĭ, va rĕsplăti rĕu cu rĕu, ba încă mai rĕu decâtŭ stăpânii cei mai rĕi."

Celelalte slugĭ începură a se certa cu Alebŭ pentru asemenĭ vorbe şi se rĕmăşiră cu elŭ. Alebŭ se învoesce ca elŭ sĕ nĕcăjéscă pe stăpânulŭ lorŭ.

„Décă nu'lŭ voiu nĕcăji, sĕ pierdŭ haina mea de sĕrbătóre; décă însĕ voiu reuşi sĕ-lŭ supĕrŭ, sĕ'mĭ daţĭ fiă-care dintre voi haina, care o aveţĭ mai bună."

Pe lângă asta toţĭ au trebuitŭ sĕ-i făgăduiéscă că, décă 'lŭ va pune în fiérĕ, sĕ'lŭ apere.

Alebŭ le-a promisŭ sĕ supere pe domnn-sĕu a doua di. Elŭ era păzitorŭ la oi, avea sĕ grijéscă oile cele mai scumpe de prăsilă.

De diminéţă venindŭ stăpânulŭ celŭ bunŭ cu nisce óspeţĭ, ca sĕ'şĭ arăte dragile oi, şi întrândŭ în îngrăditura lorŭ, Alebŭ face semnŭ soţilorŭ, sĕ fiă cu luare aminte. Tóte slugile se grămădiră la uşă şi priviau peste gardŭ. Draculŭ se suise într'unŭ pomŭ şi d'acolo aştepta sĕ védă, ce ispravă v'a face sluga.

Domnulŭ umblă printre oi şi miei, arătându-le óspeţilorŭ.

Voia sĕ le arate şi berbecele celŭ mai frumosŭ.

„Ceilalţĭ încă suntŭ frumoşĭ, dice elŭ, dér berbecele de colo cu córnele rĕsucite este nepreţuitŭ, mĭ-e mai scumpŭ ca lumina ochilorŭ."

Turma, spăriată, de-odată se trage într'o parte, încâtŭ óspeţii nu putură vedé berbecele celŭ preţiosŭ; în minutulŭ însĕ, când berbecele stetea singurŭ la o parte, sluga dracului, ca din greşélă, alungă éră tóte oile grămadă... óspeţii éră nu potŭ deosebi berbecele celŭ scumpŭ.

Atuncĭ a disŭ domnulŭ către Alebŭ:

„Alebŭ, dragă, bagă de sémă, umblă framosŭ, prinde şi ţine în locŭ berbecele celŭ cu córnele rĕsucite."

Abia scapă domnulŭ vorba din gură şi Alebŭ se aruncă în turmă ca unŭ lupŭ, apucă berbecele de lână, îlŭ prinde de piciorulŭ stângŭ de dinainte, îlŭ ridică în susŭ, de pocnesce piciorulŭ. Berbecele sbiéră şĭ-apoi cade pe piciórele dinainte. Alebŭ îlŭ prinde acum de pipiciorulŭ celŭ dreptŭ, dér cum îlŭ ridică, piciorulŭ dreptŭ se 'ndóiă ca unŭ biciu . . . era ruptŭ sub genunche.

Óspeţii şi slugile deodată strigă de spaimă.

Susŭ, draculŭ, rîdea de bucuriă. Era mulţumitŭ de purtarea lui Alebŭ.

Faţa domnului se înorà. Elŭ îşĭ plecà capulŭ, déră nu dise nimicŭ.

Tăceau şi óspeţii şi slugile. . . . aşteptau sĕ vadă ce se va întêmpla.

Stăpânulŭ totŭ tăcea. Deodată însĕ ca şi când ar fi voitŭ sa scape de o sarcină, tresare, ridică capulŭ şi privesce spre cerŭ.

Creţele de pe frunte i-se întinseră şi, zîmbindŭ către Alebŭ cu blândeţe, dise:

„O, Alebŭ, Alebŭ! domnulŭ tĕu ţĭ-a poruncitŭ sĕ mĕ superĭ, alŭ meu Domnŭ însĕ este mai putemicŭ, decâtŭ alŭ tĕu.., tu nu m'ai nĕcăjitŭ, eu însĕ îlŭ voiu nĕcăji pe domnulŭ tĕu. Sĕ scii Alebŭ, că eu nu te voiu pedepsi; ai vrutŭ sĕ scapĭ... étă îţĭ dau libertatea*) aicĭ înaintea óspeţilorŭ. Ia-ţĭ haina de sĕrbătóre şi du-te în pace."

Stăpânulŭ celŭ bunŭ se întórse cu óspeţii acasă.

Draculŭ scrîşnì din dinţĭ, sărì din pomŭ şi se scufundà în iadŭ.

Traducere de **Moşulŭ.**

*) Slugile erau iobagĭ.

SCIRILE ḌILEI.

Noua lege militară. Fóia ordinațiunilorŭ militare publică o ordinațiune cerculară a ministrului comunŭ de rĕsboiu, privitóre la trecerea dela disposițiunile vechei legĭ militare la disposițiunile legii celei nouĕ: Acei voluntarĭ pe unŭ anŭ, carĭ au întratŭ în serviciulŭ militarŭ înainte de publicarea legii celei nouĕ, dér din vr'unŭ motivŭ órecare au trebuitŭ sĕ'lŭ întrerupă, la continuarea serviciului cadŭ sub disposițiunile legii militare din 1886. Mediciniștii voluntarĭ pe unŭ anŭ, recrutațĭ înainte de publicarea nouei legĭ militare, carĭ au sĕ mai facă încă serviciu de unŭ jumătate de anŭ în statulŭ soldățescŭ, au sĕ facă cunoscutŭ corpului de care se ținŭ, ce corpŭ șĭ-au alesŭ ca sĕ facă restulŭ serviciului; cei carĭ nu facŭ acéstă încunosciințare, au sĕ fiă convocațĭ la serviciu în 1 Aprilie alŭ anului, care urméză după anulŭ în care avéu sĕ'șĭ facă serviciulŭ de unŭ anŭ, și anume la regimentele de infanteriă, de alŭ cărorŭ cercŭ de recrutare se ținŭ. Reserviștii de întregire întră în anulŭ acesta în serviciu la 3 Octomvre.

***

Trenŭ acceleratŭ între Clușiu și Brașovŭ e vorba de a se introduce câtŭ de curênd în nemijlocită legătură cu România. Direcțiunea căilorŭ ferate ungare ale statului se ocupă cu acéstă cestiune.

***

Nu vrea ministrulŭ. Comuna Sân-Giorzŭ din comit. Bistrița-Năsăudŭ hotărîse, ca învĕțătorilorŭ confesionalĭ, păzitorului pădurii și móșelorŭ sĕ le dea lemne gratuitŭ. Ministrulŭ ungurescŭ însĕ a anulatŭ hotărîrea pe temeiulŭ, că aḍĭ nu se potŭ crea pentru nimenea „privelegii" de a arde lemne gratuitŭ.

Nu cumva temeiulŭ e, că învĕțătorii, pădurarulŭ și móșele nu suntŭ de unŭ sânge cu ministru?

***

Sferșitulŭ unui „patriotŭ". Fiindŭ vorba de căpĕtuiala „patriotică", potcovarulŭ Kaufmann fusese numitŭ director la vama Bratocea, de unde a fostŭ isgonitŭ pentru mâncătoriă de banĭ. Fisolgăbirĕulŭ însĕ a găsitŭ cu cale, cu tóte astea, sĕ'lŭ numéscă veterinarŭ alŭ Sĕcelelorŭ, care n'au avutŭ altceva de lucru decâtŭ sĕ'lŭ mai și triméță cu cheltuiéla lorŭ la Viena sĕ-șĭ vindece buza de racŭ. Dér se vede, că nu s'a vindecatŭ și de pungășitŭ, căcĭ în locŭ sĕ visiteze vitele ómenilorŭ, le visita pungile. Astfelŭ a fostŭ prinsŭ de unŭ măcelarŭ că i-a furatŭ banĭ și ducêndu-se gendarmii sĕ-lŭ pună la loculŭ unde i-se cuvenia, a bĕutŭ iute ciancali și s'a dus pe lumea cealaltă.

***

Notarŭ defraudatorŭ. Notarulŭ din Peczel, comit. Peștei, anume Iuliu Liptak a ridicatŭ dela oficiulŭ orfanalŭ din Pesta, pe temeiulŭ unorŭ documente falsificate, suma de 821 fl. și 20 cr. ai unui ḍilerŭ dela calea ferată și i-a întrebuințatŭ pentru sine. Oficiulŭ orfanalŭ însĕ dete de urma acestei înșelătorii și cercetarea făcută descoperi, că Liptak în cei trei anĭ din urmă a comisŭ numeróse falsificărĭ de documente și a defraudatŭ 3000 fl. din averea comunală. „Cinstitulŭ" funcționarŭ și „patriotŭ" a fostŭ suspendatŭ din oficiu. Nu și arestatŭ?

***

Kulturegyletulŭ ardelenŭ pregătesce o nouă demonstrațiune în contra dinastiei. Comitetulŭ lui a hotărîtŭ sĕ propună adunării generale a alege ca membri onorificĭ pe Kossuth și pe ministrulŭ Baross. Acéstă combinațiune se vede, că e făcută spre a se dovedi din nou, că miniștrii unguresci cu Kossuth și cu Kulturegyletulŭ una suntŭ. Nu-i așa, că cei din Viena se potŭ „felicita"?

***

Esportulŭ de porcĭ. Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură a încunosciințatŭ municipiile, că esportulŭ porcilorŭ din Steinbruch prin Bodenbach în Saxonia e permisŭ sub următórele condițiunĭ: 1) Numai astfelŭ de porcĭ se lasă sĕ între, care au statŭ în Steinbruch ḍece ḍile în carantină; 2) Importulŭ se póte face numai pe calea ferată cu pașaportŭ, care sĕ dovedéscă proveniența și starea sanitară a porcilorŭ; 3) Transporturile de porcĭ se cercetéză la Bodenbach în privința stării sanitare; 4) După acéstă cercetare la graniță, porcii suntŭ dușĭ pe calea ferată la Pirna și acolo se taiă sub controlŭ polițienescŭ.

***

Bagagiulŭ după tarifulŭ pe zone. In privința bagagiului se face atentŭ publiculŭ călĕtorŭ, că și acum, ca și mai nainte, îșĭ póte lua cu sine bagagiu în vagonŭ atâta câtŭ încape în spațiulŭ destinatŭ fiăcărei persóne.

***

Trigemenĭ. Ni-se scrie, că în comuna Gârbou (Felsŏ Orbó) comitatulŭ Solnocŭ-Dobâca în nóptea spre 30 Iulie st. v. a. c. soția economului de acolo Dumitru Haza, cu numele Dochia năs. Pintea a născutŭ de odată 3 copii, toțĭ de parte bărbătéscă, carĭ au și fostŭ botezațĭ în 30 Iulie cu numele Iónŭ, Georgiu și Gavrilŭ. Copii suntŭ sănătoșĭ și în putere, déră părinții lorŭ fiindŭ săracĭ nu potŭ sĕ'i susțină pe tustrei. De aceea apeléză la simțulŭ de caritate alŭ Românilorŭ cu dare de mână, ca sĕ binevoiască a le veni întru ajutorŭ.

Corespondența „Gaz. Trans".

Tóte 'sŭ înzadarŭ!...

De pe malurile Someșului rece, August 1889.

Onorată Redacțiune! Intr'unŭ locŭ din strălucitulŭ nostru farŭ „Gazeta Transilvaniei" Nr. 163—1889 scriețĭ, cumcă: „pretinsele succese ale Kulturegyletului ardelenescŭ suntŭ mofturĭ, flécurĭ, orĭ minciunĭ hulturegyletescĭ, cum vei vrea sĕ le ḍicĭ." Cum-că și acum ca totdéuna dreptŭ și bine ațĭ scrisŭ, voiescŭ a dovedi prin șirele următóre:

De când m'am deșteptatŭ trăiescŭ între Ungurĭ. Din școle românescĭ împrejurările vitrege m'au împinsŭ fără voiă sĕ-mĭ continuu studiile în școle unguresci. Gătat'amŭ cu învĕțăturile șĭ-am ajunsŭ acum în viéța practică. In totŭ decursulŭ vieții mele de până acuma n'am observatŭ altŭ ceva la frații Ungurĭ decâtŭ o năsălniciă mare de a mĕ ungurisa pe mine și pe soții mei și precum *boa constrictor* se încércă cu balele sale a-șĭ înăduși prada ce-i cade înainte așa s'au încercatŭ și se încércă ei până în ḍiua de astăḍĭ a înăduși în noi simțirile nóstre românescĭ. Dér șĭ-au greșitŭ sărita, căcĭ atâtŭ amiciția câtŭ și maniera acésta unguréscă în ochii noștri au trecutŭ în rêndulŭ marfei ordinare — de care noi ne îngrețoșămŭ și fugimŭ.

Intr'adevĕrŭ nu-i urîmŭ, ci ne este gréță de vorbele, de purtarea și de manierele lorŭ arogante dovedite față cu noi, Nemaghiarii. Acéstă gréță față cu pofta lorŭ nesățiósă de a face și din Jidanŭ, din Țiganŭ și din „cel ce-a omorîtŭ pe tatălŭ sĕu" Ungurŭ, astăḍĭ, cu adevĕrată mândriă națională potŭ constata, după cele ce amŭ vĕḍutŭ cu ochii și am esperiatŭ înturnându-mĕ prin satele nóstre, cum-că este străplântată până în celŭ din urmă puiu de Românașŭ sătênŭ.

Poftéscă numai a descinde domnișorii clușienĭ dela kulturegylet la satele nóstre someșiane și se vorŭ convinge despre acestŭ adevĕrŭ. Potŭ vedé anume, că nu așa stă lumea, cum și-o închipuiescŭ ei acolo susŭ în sferele platonico-utopice.

Sciu și cunoscŭ sate, d-le Redactorŭ unde *nimicindu-se școla românéscă confesională*, s'a ridicatŭ *școlă unguréscă de statŭ*. Puișorii noștri au trebuitŭ s'o frecuenteze. *Atâta numai până au fostŭ în școlă, atâta numai până au gătat'o, de aicĭ încolo n'au mai vorbitŭ și nu mai vorbescŭ ungoresce*, și acésta am observat'o și acolo unde în satŭ nu este preotŭ românŭ, unde maioritatea este ungară, dér fiind-că unde suntŭ 15—20 fumurĭ române trebue sĕ fiă și biserică și măcarŭ cantorŭ românŭ, când în Duminecĭ și sĕrbătorĭ 'șĭ ia badea Trofinŭ copilulŭ sĕu de mână și-i ḍice: „haida puișorulŭ tatii astăḍĭ la biserica ta, că ai fostŭ destulŭ peste sĕptĕmână la școla unguréscă", atuncĭ du-te unguriă de unde ai venitŭ! E destulŭ puișorului nostru sĕ audă pe cantorulŭ sĕu cântându-i românesce ér după slujbă cetindu-i din *cazania cea bĕtrână* pentru-ca sĕ-șĭ viă în orĭ și sĕ védă, că elŭ lapte românescŭ a suptŭ dela mumă-sa Anisia și nu dela lelea Trezsi și prin urmare Românĭ are sĕ fiă până la mórte. De satele unde preoții suntŭ teologĭ numai ḍicŭ nimicŭ. Acolo trebue lăsațĭ numai pe barba popii.

Treziți-vĕ dér domnișorilorŭ dela Kulturegyletulŭ ardelenescŭ, deșchideți-vĕ ochii, deșteptați-vĕ și vedețĭ, că în părțile nóstre nicĭ așa nu vi-se sfetesce sĕ umblațĭ după cai verḍĭ, ca între Slovacĭ. Impresiunile ce le primescŭ puișorii noștri în légănulŭ maternŭ, și în cântecele de somnŭ în carĭ îi adormŭ *mamele române* cu multă dragoste, — nu suntŭ în stare sĕ le ștérgă câțĭ-va anĭ de dresare schimonosită și nenaturală. Dreptŭ aceea vin'o Hurbane și la noi și vedĭ, că deși puișorulŭ de Românŭ dinaintea virgașului dascălului ungurescŭ de frică sdrobesce pe băncile școlei în limba unguréscă, — dér în momentulŭ, când a trecutŭ peste pragulŭ școlei afară, îșĭ face cruce că a scăpatŭ și de limbă și de dascălŭ, ca de „bată-lŭ tămâia," *dreptŭ aceea vorbesce și va vorbi numai românesce*, căcĭ numai vorba românéscă se lipesce de inima lui.

Afară de aceea mai au obiceiu ungurașii noștri a-ne porecli puișorii ḍicêndu-le „*Horc*" și dómne bine facŭ...

Dreptŭ are decĭ farulŭ nostru când constatéză, că pretinsele „succese" ale kulturegyletului ardelenescŭ suntŭ mofturĭ, flécurĭ, orĭ minciunĭ kulturegyletescĭ, cum vei vrea sĕ le ḍicĭ.

Someșianulŭ.

Adunare de învĕțătorĭ.

Din archidiaconatulŭ Sătmarului.

Adunarea generală a învĕțătorilorŭ românĭ gr. cat. din archidiaconatulŭ Sătmarului aparținĕtorŭ diecesei Orădene s'a ținutŭ în 24 Iulie st. n. a. c. în Vereșmortŭ. Una dintre cele mai sĕrbătorescĭ ḍile a fostŭ ḍiua acésta atâtŭ pentru archidiaconatulŭ întregŭ, câtŭ și pentru străinii, carĭ au asistatŭ la adunare împreună cu poporulŭ din comună și jurŭ îmbrăcatŭ sĕrbătoresce și cu fața senină zîmbitóre.

Diminéța la 9 óre fù serviciu divinŭ în biserică celebratŭ de On. D-nŭ Simion Toma preotŭ localŭ. Cântările în 3 vocĭ le-a esecutatŭ corulŭ adulțilorŭ sub conducerea cantorŭ-învĕțătorului de acolo Ioanŭ Breteanŭ, care este demnŭ de tótă lauda și recunoscința.

Óspețĭ au fostŭ numĕroșĭ, așa că ședința a trebuitŭ sĕ se țină în naia bisericei. Dintre preoțĭ erau de față d-nii Sigismundŭ Catoca din Borlescĭ, Lazarŭ Jerne din Bicó, Ludovicŭ Marcușŭ din Madaras, Dionisiu Branŭ din Tămaia, Clrs D-nŭ Dr. Florianŭ Stanŭ profesorŭ din Beiușŭ, Aurelŭ Pelle din Pomnĭ, Alesandru Farcașŭ din Bozinta; însĕ dintre D-nii invĕțătorĭ, spre cea mai mare durere, dintr'unŭ numĕrŭ aprópe de 200 numai 22 de inșĭ s'au presentatŭ. Revd. D-nŭ Gavrilă Lazarŭ deșchise adunarea printr'o vorbire bine întonată, între strigărĭ de „sĕ tráéscă." Imediatŭ după acésta sosì Revd. D-nŭ Alesiu Berinde, protopopŭ alŭ tractului Seinĭ, și fù întêmpinatŭ cu „sĕ tráéscă."

La provocarea Rev. D-nŭ președinte, notarulŭ reuniunei d-lŭ Georgiu Mureșianu înv. în Szaniszlo, cetì protocolulŭ luatŭ în adunarea gen. din 1887, care se verificà și autenticà prin d-nii preoțĭ Sigismundŭ Catoca și Simionŭ Toma; asemenea și cassariulŭ Dlŭ Demetriu Chișŭ îșĭ dede séma, concreḍêndu-se cu revidarea socotelilorŭ și vidimarea acelaia Revdss. d. Alexiu Berinde, d-lŭ Dionisiu Branŭ și d-lŭ Vasiliu Popanŭ, carĭ le-au aflatŭ esacte.

S'au înscrisŭ ca membri fundatorĭ Rev. D-nŭ Alesiu Berinde protop. în Seinĭ, care e membru la douĕ Reuniunĭ, de unde se vede, că se intereséză de cultura și causa română. On. D-nŭ Simionŭ Toma și Ludovicŭ Marcușŭ, apoi dintre poporenĭ vĕḍêndŭ pe părintele lorŭ sufletescŭ și ei contribuiră precum: curatorele 1 fl. v. a., judele 1 fl. și mai mulțĭ poporenĭ, în urmă Petru Temianŭ stud. de I clasă gimn. solvì 40 cr., cărora adunarea le votà mulțămită ferbinte.

După aceea Rvd. D. președinte aduce la cunoscința adunării, că de trei anĭ conduce reuniunea nóstră ca președinte și mulțămindŭ pentru încrederea pusă în dênsulŭ îșĭ dede demisiunea și adunarea pentru consultare s'a suspendatŭ pe 10 minute.

După redeșchidere adunarea cu unanimitate a realesŭ de președinte pe Rvd. d. *Gavrilŭ Lazarŭ*, care a și binevoitŭ a primì între urările de „sĕ trăéscă".

E de observatŭ, că în conducerea Reuniunei nóstre până acuma nu s'a pusŭ mare pondŭ și nu s'au observatŭ nicĭ statutele, unde dispunŭ câte adunărĭ filiale are de a ținé fiecare tractŭ. De vină suntŭ atâtŭ unii din protopopĭ, carĭ se îndestulescŭ și cu ținerea unei adunărĭ, câtŭ și unii învĕțătorĭ indiferențĭ, carĭ nu se presentéză regulatŭ la adunărĭ, dér e de speratŭ, că acéstă neplăcere va dispăré. Causa dóră, că învĕțătorii nu se presentéză la adunărĭ, e că nu se împărtășescŭ de nicĭ o ajutorință materială, cărăușiă etc.

In astă adunare s'au ivitŭ plângerĭ, că în unele locurĭ léfa învĕțătorului s'a scărițatŭ, precum a lui Teodorŭ Groza înv. în Culciu, pentru care vina cade asupra directorului sĕu școlarŭ Ludovicŭ Rezei. De unŭ casŭ ca și acesta s'a scandalisatŭ întréga adunare ḍicêndŭ că nu-i meritulŭ unui preotŭ a scărița plata învĕțătorului, ci din contră a i-o mări baremĭ atâta, ca acelŭ individŭ sĕ pótă trăi din ea. Decĭ ar fi de doritŭ ca și M. O. D. Ludovicŭ Rezei preotŭ în Cul-

---

Poesii poporale.

Codrule, pădure mândră,
Pasĕrile 'n tine cântă,
Mergŭ maicele de le-ascultă.
Se ducea și maica mea,
De-mĭ asculta păsĕrea,
Cum îmĭ cântă patima,
Patima inimei mele
Șĭ-a sufletului durere.

*

La feréstra de oiagă
Vine dorulŭ și mĕ'ntrébă:
De ce'sŭ tînĕră și slabă?
„Stăi, dorule, că'țĭ voiu spune,
Că m'au mâncatŭ multe 'n lume.
Cele bune ți-le-oiu spune,
Dér, dorule, cele rele
Nu'țĭ voiu da sémă de ele,
Că, vai! multe-au fostŭ și grele."

*

Fecioru, care se ține,
Ia fata care rĕmâne.
Fata, care-alege multŭ,
Merge după celŭ urîtŭ.

*

Inima mea cea stricată,
Mai tocmesce-te odată.
Inima mea cea rănită,
Nu fii tu totŭ amărîtă.
Multe-așŭ ḍice, multe-așŭ face,
Inima de mĭ-ar da pace,
Multe-așŭ face, multe-așŭ ḍice,
Inima sĕ nu 'mĭ se strice.

*

Bade, inelu-i la mine,
L'așŭ purta și mi-e rușine,
L'așŭ trimite, n'am pe cine,
Că l'așŭ trimite pe stele
Și stelele 'sŭ mĕrunțele,
Și l'așŭ trimite pe lună,
Déră luna-i jumĕtate,
N'a sci merge în cetate.
Și l'așŭ trimite pe sóre,
Dér sórele-i rotelatŭ,
N'a sci merge de bănatŭ.

*

Busiocŭ rótă'n ogradă,
Nu stă lumea dintr'o fată;
Busiocŭ rótă'n ocolŭ,
Nicĭ nu stă dintr'unŭ feciorŭ;
Ci ea stă din trei și patru,
Ca sĕ'țĭ alegĭ după placu.

*

Fata, décă 'nbĕtrânesce,
Multŭ judecă și gândesce,
Dumineca și'n sĕrbătorĭ
Totŭ aștéptă pețitorĭ.
„Scólă maică eșĭ afară,
Sĕ vedĭ cânii de ce latră,
Și cată la 'ncuietorĭ
Sĕ vedĭ de vinŭ pețitorĭ.
Dă-mĕ maică că'sŭ de datŭ.
Că mi-e fecioru pe placŭ,
Sĕ nu trăescŭ cu urîtŭ,
Mai bine mórtă 'n pămêntŭ."

ciu sĕ-şĭ îndrepte paşii rătăciţĭ aducêndu-şĭ aminte de chiămarea sa.

Statutele Reuniunei pentru modificaţiunea făcută prin măritulŭ guvernŭ Diecesanŭ s'au aşternutŭ înaltului ministru de culte şi Instr. Publică spre aprobare, însĕ fiind-că nicĭ pănă adĭ nu'sŭ întărite, D-lŭ Preşedinte e rugatŭ sĕ scrie D-sale d-lui Silviu Rezei ablegatŭ în cerculŭ Cieica, care se află acolo, sĕ mijlocéscă aprobarea statutelorŭ.

S'au cetitŭ trei disertaţiunĭ, una despre „crescerea pruncilorŭ hĕbĕucĭ" prin D-lŭ Emanoilŭ *Popŭ* învĕţătorŭ în Lipo, a doua prin D lŭ Iónŭ *Teancu* înv. în Careii marĭ „despre crescerea sexului femeescŭ", şi a treia prin d-lŭ Demetriu *Chişŭ* învĕţătorŭ totŭ în Careii marĭ „despre salarisarea, gratitudinea şi avansamentulŭ învĕţătorilorŭ".

Tóte au fostŭ lucrate cu diliginţă, din care causă adunarea le asprimà mulţămita, primindu-se disertaţiunile spre păstrare în Archiva reuniunei.

Cu acestea şedinţa s'a închis. Proxima şedinţă se va ţinè în Dobŭ în anulŭ viitorŭ.

In fine a urmatŭ unŭ banchetŭ împreunatŭ cu jocŭ. *I. C.*

Selagiu, în Iulie 1889.

De durere adêncă e cuprinsŭ adĭ totŭ corpu ŭ învĕţătorescŭ din Sĕlagiu şi acéstă durere o simte şi poporulŭ românŭ selăgianŭ, pentru că cruda mórte a scurtatŭ firulŭ vieţii bravului şi binemeritatului învĕţătorŭ *Ioanŭ Şelăgianŭ* din Căţelulŭ-Românŭ în 21 Iulie a. c., abia în etate de 28 anĭ, după 8 anĭ de muncă esemplară pe cariera învĕţătorescă şi după 6 anĭ de viéţă în căsĕtoriă, lăsândŭ după sine în mare doliu pe buna sa soţiă Sofia n. Popŭ şi pe trei orfanĭ micĭ şi necrescuţĭ. Lovitura acésta grea o simte satulŭ acesta, biserica şi şcóla, ér îndoitŭ de mare lovitură au înduratŭ elevii şcolarĭ, carĭ prin mórtea acestui învĕţătorŭ au perdutŭ pe adevĕratulŭ lorŭ părinte sufletescŭ, care dela ocuparea postului sĕu în astă comună, în timp de 8 anĭ, din anŭ în anŭ a emulatŭ cu zelulŭ sĕu în lucrarea învĕămêntului din astă şcólă, aşa că în ora morţii sale a pututŭ arăta cu mâna, că prin zelulŭ sĕu, după o muncă de 8 anĭ, satulŭ acesta *Căţelulŭ-Românŭ are 300 de ómenĭ sciutorĭ de carte.*

Prin mórtea lui Ioanŭ Selăgeanŭ, reuniunea generală a „Inv. Rom. Selăgenĭ" şĭ-a perdutŭ pe cassariulŭ sĕu, care a lucratŭ cu multŭ zelŭ timpŭ de 4 anĭ, éră învĕţătorii din tractulŭ Crasnei au perdutŭ prin elŭ pe notarulŭ reuniunei filiale.

Inmormêntarea osĕmintelorŭ lui Ioan Selăgianu a fostŭ fixată pe 23 Iulie, éră învĕţătorilorŭ din tractŭ şi jurŭ nu a fostŭ comunicată nicĭ mórtea nicĭ diua îngropărei, şi aşa numai din audŭ amŭ pututŭ fi de faţă vre-o 12 învĕţătorĭ, la petrecerea din lume a fratelui nostru. Óre cine şi ce a fostŭ causa? au dóră unŭ învĕţătorŭ nu merită şi elŭ ca, precum corpulŭ preoţescŭ este avisatŭ şi îndatoratŭ a asista la îngroparea vre-unui preotŭ, aşa sĕ fiă avisaţĭ şi învĕţătorii a asista la înmormêntarea confratelui lorŭ?

Serviciulŭ funebralŭ alŭ lui Ioanŭ Sĕlăgianŭ totuşĭ a fostŭ frumosŭ dusŭ îndeplinire prin veteranulŭ preotŭ-protopopŭ Rdss. d-nŭ Simeonŭ Bocşia şi prin cooperatorulŭ sĕu Graţianŭ Flonta, preoţii Căţelului-Românŭ, însoţiţĭ şi de On. d-nŭ preotŭ Ioanŭ Popŭ din Căţelulŭ-maghiarŭ, éră cântările ceremoniale le-a îndeplinitŭ corpulŭ învĕţătorescŭ adunatŭ şi unŭ numĕrŭ de vr'o 60 copii şcolarĭ. La acéstă înmormêntare a fostŭ representată şi reuniunea generală selăgianeă a învĕţătorilorŭ, între alţii prin d-lŭ Gavrilŭ Trifŭ, profesorŭ preparandialŭ din Zelau ca vice-preşedinte alŭ reuniunei, care cu presenţa sa, şi aci ca şi în totŭ loculŭ, ni-a documentatŭ, câtŭ de multŭ ne iubesce şi în viéţă şi la mórte. Dintre poporenĭ încă a fostŭ unŭ numerŭ destulŭ de considerabilŭ, cam 300 femei şi bărbaţĭ, cu tóte că era di de lucru, acelŭ timpŭ l'au jertfitŭ la petrecerea din lume a bunului lorŭ invĕţătorŭ, care câtŭ a trăitŭ a adusŭ adevĕratŭ marĭ jertfe pentru şcólă.

Cuvêntarea funebrală rostită prin d-lŭ Graţianŭ Flonta şi cuvintele prin carĭ s'au cerutŭ iertăciunile prin rostulŭ veteranului preotŭ-protopopŭ Rdss. d-nŭ Simionŭ Bocşia, care numĕră peste 90 de anĭ, au storsŭ şiróie de lacrĕmĭ. Totŭ cu astă ocasiune V. Olteanŭ înv. încă a ţinutŭ o vorbire adresată către poporŭ, arĕtândŭ jalea ce o simte corpulŭ învĕţătorescŭ pentru mórtea colegului lorŭ, a desfăşuratŭ ce este chemarea de învĕţătorŭ, cine a fostŭ decedatulŭ şi carĭ i-au fostŭ meritele lui ca dascălŭ de 8 anĭ, atâtŭ în şcólă cu pruncii, câtŭ şi în societatea omenéscă; Nechita Liscan înv. prin nisce cuvinte bine alese şi jalnice pĕtrundĕtóre, în numele întregului corpŭ învĕţătorescŭ din Sĕlagiu şi-a luatŭ rĕmasŭ bunŭ dela decedatulŭ nostru colegŭ, éră I. Hendea înv. în urmă a întonatŭ unŭ versŭ jalnicŭ compusŭ şi acomodatŭ vieţii lui Ioanŭ Selăgianŭ, după carĭ trupulŭ i-s'a aşedatŭ în grópă.

Bungărdenulŭ.

Incunosciinţare.

Se aduce la cunoscinţa tuturorŭ P. T. părinţĭ şi tutorĭ, carĭ dorescŭ sĕ-şĭ aducă fiii la gimnasiulŭ din Blaşiu, cumcă înscrierile la acestŭ gimnasiu se vorŭ face în 29, 30 şi 31 Augustŭ st. n.

Ca taxe se vorŭ solvi următórele:

1. Taxa fundamentală de 2 fl. v. a. dela fiă-care şcolarŭ, ér dela cei-ce vinŭ în classa ântâia, şi dela alte gimnasii încă o taxă de suscepere de 2 fl. v. a. Taxele acestea sĕ plătescŭ cu ocasiunea înscrierei, şi dela acestea nu se dispenséză nicĭ unulŭ.

2. Afară de acestea elevii din gimnasiulŭ inferiorŭ (I—IV) vorŭ mai plăti ca banĭ de şcólă câte 6 fl. v. a., éră cei din gimnasiulŭ superiorŭ (V—VIII) câte 10 fl. v. v. a., carĭ se potŭ plăti şi în douĕ rate, adecă pănă în 1-a Nov. a. c. şi 1-a Martie a. v.

De banii de şcólă se vorŭ dispensa numai aceia, carĭ vorŭ cere acésta în scrisŭ şi vorŭ documenta, că suntŭ miserĭ, că au purtare morală bună şi progresŭ în studii cu calculŭ celŭ puţinŭ de „bunŭ". Cererile acestea cu documentulŭ de paupertate suntŭ a se adresa la direcţiunea gimnasială şi a se subşterne celŭ multŭ pănă în 15 Septemvre st. n. a. c.

Fiă-care şcolarŭ trebue sĕ vină la înscriere însoţitŭ de părintele, tutorulŭ sĕu de încredinţătorulŭ sĕu, sĕ producă estrasŭ de botezŭ, testimoniu de classa absolvată, şi cei mai tinerĭ de 14 anĭ — certificatŭ despre revaccinare, adecă că s'au altuitŭ a doua óră de vĕrsatŭ.

In classa primă se vorŭ suscepe numai acei elevĭ, carĭ suntŭ trecuţĭ de 9 anĭ, şi suntŭ mai tinerĭ de 13 anĭ, şi aceştia toţĭ vorŭ fi supuşĭ la esamene de suscepere.

Totŭ odată se facŭ atenţĭ P. T. părinţĭ şi tutorĭ, că — conformŭ articolului de lege XXX din 1883 — într'o classă nu potŭ fi susceputĭ mai mulţĭ de 60 şcolarĭ, prin urmare cei ce vorŭ veni după împlerea numĕrului acestuia, nu se vorŭ mai primi.

Blaşiu, în 10 Aug. 1889.

Alesandru Micu,
directorŭ gimn.

Avisŭ. Şcóla de fete a „*Reuniunii femeilorŭ sĕlăgene*" avêndŭ a se continua şi în anulŭ şcolasticŭ 1889/90, înscrierile se vorŭ face la subscrisulŭ în 29 şi 30 Augustŭ a. c.

Didactrulŭ anualŭ este 3 florinĭ v. a., care dimpreună cu 50 crucerĭ pentru biblioteca şcólei este a se plăti cu ocasiunea înscrierei.

Se atrage atenţiunea părinţilorŭ interesaţĭ, că în acéstă şcólă, afară de studiele prescrise, se pune deosebitŭ pondŭ pe instruarea în lucrurile de mână femeescĭ şi pe industria de casă.

Directorulŭ şcólei se angagéză a se îngriji ca recercatŭ prin părinţii interesaţĭ, elevele sĕ fiă incuartirate la case oneste pe lângă plată modestă.

Şimleu, la 12 Augustŭ 1889.

A. Cosma
secretarulŭ Reuniunei şi directorulŭ şcólei.

Poşta redacţiunei.

D-lui *I. T.* în *Tăuni.* Luaţĭ din farmaciă 50 grame apă de levantă şi 5 grame spirtŭ de rosmarinŭ, amestecate la unŭ locŭ. Vĕ spălaţĭ apoi ochii séra când vĕ culcaţĭ cu o bucăţică de pânză de inŭ udată cu apă de acésta. Puteţĭ spăla şi diminéţa ochii, dér atuncĭ sĕ staţĭ câtva timpŭ în casă, cum se spune în povaţă. Când aţĭ isprăvitŭ apa, cumpĕraţĭ alta şi repetaţĭ spălarea.

EDUCAŢIUNE.

Cum trebue sĕ fiă crescerea,

ce părinţii o dau copiilorŭ, pentru ca şcóla sĕ-şi ajungă mai cu înlesnire înaltulŭ ei scopŭ.

Motto: Copiiĭ bunĭ suntŭ bucuria părinţilorŭ, temelia şcólei şi fala şi nădejdea îndreptăţită a nemului lorŭ.

(Urmare.)

Ca o ilustraţiă a celorŭ dise, îmĭ iau voiă a produce câteva exemple din viéţă.

Ântâiulŭ exemplu.

Unŭ bărbatŭ se adreséză către vestitulŭ doctorŭ *Tissot* în următorulŭ chipŭ:

„Sunt nefericitŭ, domnule Doctorŭ. Am avutŭ nefericirea sĕ cadŭ în pĕcatulŭ onaniei, de când eram băiatŭ de 11 anĭ. Acum simţŭ urmările înfricoşate. Mĕ îngreţoşezŭ de tóte. Suferŭ de bătaiă de inimă. Faţa îmĭ e ca a unui omŭ mortŭ, galbenă şi mohorîtă ca colórea plumbului. Suntŭ slabŭ şi fără putere; atâtŭ de slăbitŭ, încâtŭ abia mĕ mai pórtă piciórele. Mai că nu cutezŭ sĕ mai iesŭ din casă afară. Stomaculŭ îmĭ e atâtŭ de miserabilŭ, încâtŭ, 3 séu 4 óre după mésă, mâncarea iese nemistuită cu desĕvêrşire. Peptulŭ îmĭ e plinŭ de flegmă şi nu am nicĭ o putere sĕ o scuipŭ. Étă o icónă tristă a stărei mele desperate. De nu mĭ-ar fi frică de Dumnedeu, de multŭ mi-aşŭ fi luatŭ viéţa. Ajută-mĭ, domnule Doctorŭ!"

Alŭ doilea exemplu.

Aceluiaşŭ doctorŭ îi scrie unŭ altulŭ următórele:

„Din frageda vêrstă, de când eram băiatŭ de 10 anĭ, mĕ înspăimêntŭ, când gândescŭ, am avutŭ nenorocirea a mĕ îndeletnici cu spurcatulŭ pĕcatŭ alŭ malachiei, care mi-a coruptŭ de timpuriu existenţa mea. De vre-o doi anĭ cu deosebire mĕ simtŭ slăbitŭ fórte. N'am nicĭ o putere în trupulŭ meu şi mânile 'mĭ tremură şi în totŭ timpulŭ suntŭ asudate. Am durerĭ înfricoşate de stomachŭ, de mânĭ, de picióre, de spate şi de peptŭ. Tuşescŭ adeseorĭ, ochii-mĭ suntŭ totdéuna înpăinginaţĭ şi turburĭ. Mănâncŭ ca unŭ lupŭ şi cu tóte acestea din di în di suntŭ tot mai slabŭ şi peritŭ cu desĕvêrşire la faţă. Ah, domnule Doctorŭ, ce n'aşŭ da, de mĭ-aşŭ redobîndi puterile perdute! Te rogŭ, scapă-mĕ de situaţia desperată, în care amŭ ajunsŭ numai prin însăşĭ a mea vină!"

Alŭ treilea exemplu.

Totŭ către doctorulŭ *Tissot* se adresà unŭ nefericitŭ cu următórea scrisóre:

„Deja ca copilŭ, nu'mĭ aducŭ aminte în ce anŭ alŭ vêrstei mele, am învĕţatŭ unŭ pĕcatŭ scârbosŭ, care mĭ-a ruinatŭ sănĕtatea cu desĕvêrşire. Adeseorĭ nu sciu, unde îmĭ stă capulŭ, atâtŭ de ameţitŭ suntŭ, încâtŭ mĭ-e frică atuncĭ sĕ umblu pe stradă şi în totŭ momentulŭ mĕ temŭ sĕ nu fiu lovitŭ de gută. Odată, când mĕ aflam astfelŭ, m'am lăsatŭ sĕ'mĭ slobódă sânge, mĕ convinsei însĕ mai târdiorŭ, că mai bine făceam sĕ nu fi urmatŭ astfelŭ. Par'că e o pétră de móră pe peptu'mĭ. Abia îmĭ potŭ trage rĕsufletulŭ. Am adeseorĭ durerĭ crâncene de stomachŭ. Aci mĕ dóre într'unŭ locŭ, aci într'altŭ locŭ. Diua întrégă sunt somnurosŭ, trândavŭ, fără voiă, totŭ cascŭ şi oftezŭ. Nóptea am unŭ somnŭ fórte neliniştitŭ şi când mĕ scolŭ diminéţa, în locŭ sĕ mĕ simtŭ recreatŭ, sunt din contră atâtŭ de obositŭ, ca şi când aşŭ fi fostŭ la muncă sîlnică la ocnă, séu ca şi când aşŭ fi făcutŭ unŭ drumŭ de 100 de chilometri. Adeseorĭ mĕ mănâncă pe totŭ trupulŭ, ca şi când aşŭ fi de rîiă. Sunt palidŭ, ochii-mĭ suntŭ turburĭ şi mĕ dorŭ fórte. Suntŭ slăbitŭ fórte. După unŭ umbletŭ de 100 de paşĭ trebue sĕ mĕ punŭ josŭ sĕ mĕ odihnescŭ. Poftă de mâncare am, déră nefericirea mea e, că îndată ce am mâncatŭ, simtŭ durerĭ cumplite la stomachŭ, şi uneorĭ dau totŭ afară din mine. De cetescŭ câteva rêndurĭ, ochii mei se umplu de lacrimĭ şi mĕ dorŭ fórte. Fără sĕ voiescŭ, mĕ pomenescŭ suspinândŭ şi atuncĭ simtŭ miseria fiinţei mele nefericite." (Va urma).

ECONOMIĂ.

O escursiune agricolă în Transilvania.

(Urmare şi fine.)

Corpulŭ de moşiă dela Beşimbacŭ e rĕu, argilosŭ şi apătosŭ, pentru aceea i-s'au şi făcutŭ drenurĭ închise, însĕ nefiindŭ potrivite, le-au stricatŭ şi le-au făcutŭ deşchise. Intinderea moşiei e de 120 jugĕre comassată în a. 1884.

Rotaţiunea.

1. Cereale de tómnă cu trifoiu
2. Trifoiu
3. Măzăriche
4. Păşune
5. Morcovĭ.

Unŭ jugĕrŭ produce 150 cântare metrice de morcovĭ, carĭ suntŭ escelenţĭ pentru mânzii de 1—3 anĭ.

In moşia dela Dumbrava se află unŭ parcŭ frumosŭ c'unŭ chioşcŭ la mijlocŭ, dela care ducŭ cărărĭ radiante în tóte direcţiunile parcului. In apropierea parcului este o livade artificială compusă din diferite ierburĭ din familia gramineelorŭ şi a papilionaceelorŭ. Ierburile se sĕmĕnă cu ovĕsŭ, 40 kgr. de sĕminţe de ierburi la unŭ jugĕrŭ; mai erau 2 table sĕmênate, una cu ovĕsŭ şi alta cu cucuruzŭ.

La păşune se aflau 27 mânzĭ de câte unŭ anŭ, suntŭ fórte frumoşĭ şi blândĭ; în timpulŭ verei pascŭ şi mai au câte unŭ kgr. de ovĕsŭ pe di de fiăcare capŭ. Intr'altă parte păsceau 24 epe rĕmase sterpe; afară de acestea se mai află încă 10 epe tinere date de curêndŭ la armăsarŭ pentru prima dată. Inainte de a fi duse mânzele la armăsarŭ, ele se supunŭ la alergărĭ, spre a proba iuţimea lorŭ: adecă ele trebue sĕ percurgă în 71 minute o distanţă de 4 chilometri. Acele, carĭ au reuşitŭ victoriόse, se dau la armăsarŭ şi se inseréză în ergheliă, ér acele, carĭ nu au pututŭ percurge distanţa cerută în timpulŭ prescrisŭ, se reforméză, se vêndŭ din hergeliă pe la particularĭ séu ca cai de călăritŭ la cavaleriă.

Corpulŭ de moşiă dela Voivodenii marĭ e drenatŭ cu şanţurĭ deşchise; are unŭ asolamentŭ de 5 anĭ.

1. Plante de sapă
2. Cereale de primăvéră cu trifoiu
3. Trifoiu
4. Cereale de tómnă
5. Mohorŭ.

Grâulŭ şi trifoiulŭ erau fórte frumóse.

In întregŭ domeniulŭ Sâmbetei suntŭ 50 boi de jugŭ şi 21 bivoliţe. Dintre tóte câte am vĕdutŭ în acéstă frumósă escursiune, nimicŭ nu mĭ-a causatŭ atâta plăcere ca horgelia de cai dela Sâmbăta de josŭ, înfiinţată cu scopŭ de a îmbunătăţi rassa cailorŭ din Ardealŭ. Intru adevĕrŭ s'au făcutŭ marĭ sacrificii cu înfiinţarea hergheliei dela Sâmbăta. Se póte că acéstă hergheliă sĕ nu-i aducă Statului directŭ unŭ venitŭ însemnatŭ, însĕ aduce unŭ venitŭ indirectŭ prin ameliorarea cailorŭ, de-órece Ungaria basată pe herghelia acésta şi cele dela Mezöhegyes, Kis-Bér şi Babolna, acum nu are lipsă sĕ importeze cai pentru reproducţiune, pentru armată, nicĭ pentru muncă şi alte

servicii, ci din contră ea exportéză, și caii ei îi aducŭ pe fiă-care anŭ venite de milióne florinĭ.

Terminândŭ cu visitarea hergheliei, ne-amŭ întorsŭ érășĭ la Făgărașŭ, aci amŭ comandatŭ la unŭ măestru: unŭ plugŭ schimbătorŭ, o sĕmĕnĕtóre și o prășitóre.

In ḑiua următóre amŭ plecatŭ cu trăsurile statului toțĭ elevii, dinpreună cu d. George Maiorŭ profesorulŭ nostru de agricultură, la domeniulŭ statului dela Comăna de josŭ. Acestŭ domeniu se compune din 4 corpurĭ de moșiă: I. Comăna de josŭ. II. Comăna de susŭ. III. Veneția de josŭ. IV. Veneția de susŭ.

Intinderea domeniului întregŭ este de 1626 jugĕre, din carĭ 104 suntŭ cu sĕcară, 10 jugĕre orḑŭ, 101 ovĕsŭ, 55 borceagŭ, 35 cu sfecle de nutrețŭ, 111 cu trifoiu roșu, 212 fênațŭ, 945 pășune, 20 cu porumbŭ, 38 neproductivŭ etc. La Veneția de susŭ este o tablă de 160 jugĕre, terenulŭ e înclinatŭ spre Nordŭ avêndŭ o pantă de 12—15%, e drenată cu tuburĭ de argilă arsă. Terenulŭ acestei table era aratŭ de curêndŭ, grăpatŭ, tăvălogitŭ și sĕmĕnatŭ cu sfecle și alte plante de nutrețŭ, pe când celŭ dimprejurŭ aparținĕtorŭ comunei era numai unŭ ce ibridŭ numitŭ pădure, care, însĕ în loculŭ stejarilorŭ secularĭ de odinióră, acum nu se compunea decâtŭ din nisce tufe pepernicite de arinŭ, care nu era nicĭ pădure nicĭ pășune, ci numai făcea ca unŭ frumosŭ terenŭ sĕ rĕmână nefolositŭ și apróре pustiu. De altcum acéstă substituțiune și înlocuire a esențelorŭ de valóre, ca ștejarŭ, fag etc. cu totŭ felulŭ de ratine și tufe netrebnice, amŭ observat'o în mai multe locurĭ pe la comunele românescĭ din Transilvania. Óre n'ar fi mai consultŭ, ca și comunele române sĕ facă unŭ pasŭ înainte și séu sĕ împădurescă terenulŭ din nou cu esențe de valóre, fiă cu stejarŭ, fiă rĕșinóse, séu sĕ taiă și distrugă cu desĕvêrșire acele tufe netrebnice, ca loculŭ să dea o bună pășune orĭ sĕ-lŭ pótă întrebuința ca țérine? Celŭ puținŭ la noi în România, îndată ce a tăiatŭ pădurea cu lemnele de valóre, îndată scóte și rădĕcinile și preface pădurea în locurĭ de grâne și porumbŭ.

La Veneția de susŭ se află o fabrică de tuburĭ pentru drenatŭ. Instalațiunea are forma unui șopronŭ mare, divisatŭ în mai multe compartimente după mărimea și mulțimea tuburilorŭ, fie-care compartimentŭ are mai multe schele.

Tuburile se facŭ din lutŭ, care se aduce de tómna din munte și se lasă iérna întrégă sĕ fiă expusŭ influențelorŭ atmosferice. In primăvéra următóre se udă și se sdrobesce cu unŭ aparatŭ făcutŭ anume, de aicĭ îlŭ trece la altŭ aparatŭ unde îlŭ frămêntă, după aceea îlŭ face forme, pe carĭ le taiă cu o sîrmă. Terminându-se acestea operațiunĭ, se tăvălescŭ în năsipŭ și în urmă se punŭ pe schele, ca sĕ se usuce în timpŭ de 2 sĕptĕmânĭ. In fine le arde în cuptorŭ. Forma cuptorului e ca și a celorŭ de varŭ cu ardere intermitentă, adecă a unei buțĭ marĭ. Cuptorulŭ e în pĕmêntŭ și cu pĕrețĭ de cărămidă. Tuburile se ardŭ 46 óre cu o căldură moderată și 50 óre cu o temperațiune câtŭ se póte de ridicată. Ca combustibilŭ se întrebuințéză lemne uscate, 5 stânjinĭ pentru arderea unui cuptorŭ în timpŭ de 96 óre.

Diametrulŭ tuburilorŭ variéză dela 0.03m.—0.10m., lungimea e de 0.30m.—0.40m.; 1000 de tuburĭ costă 15—25 fl. după mărime. Cu tuburile fabricei acestia direcțiunea bunurilorŭ statului a drenatŭ mai la tóte moșiele terenurile umede.

Inventarulŭ mobilŭ: boi de jugŭ suntŭ 38; am vĕḑutŭ la pășune 88 juncĭ rasă de Câmpiă, avêndŭ etate de 1—3 anĭ; după ce crescŭ, o parte din ei se alegŭ pentru jugŭ, ér cei ne apțĭ pentru muncă se punŭ la îngrășatŭ. Boii cei grașĭ se vêndŭ la B.-Pesta séu la Viena cu 23 fl. suta de kilograme, greutate viă, se vine pe unŭ juncŭ 110—120 fl. La pășune mai erau 2 stave, din carĭ una era de 29 epe de câte 2 anĭ, erau frumóse și blânde, se nutriau la pășune mai primindŭ pe fiă-care ḑi câte 1½ kgr. ovĕsŭ. Cealaltă stavă e compusă din epe cu o etate de 3—4 anĭ. Armăsarii cei de 2 anĭ suntŭ la Lupșa. Tóte stavele aparținŭ celorŭ 5 familii dela Sâmbăta de josŭ. Când au ajunsŭ epele în etate de 5 anĭ, se dau la armăsarĭ pentru I-a óră.

Atâtŭ armăsarii câtŭ și epele, carĭ suntŭ bunĭ și au conformația recerută, nu se vêndŭ, ci se ținŭ pentru reproducerea propriă, ér cei neapțĭ pentru scopulŭ acesta se trimitŭ la B.-Pesta și se vêndŭ prin licitațiă à 300—400 fl.

Statulŭ ungarŭ, pe lângă herghelia dela Sâmbăta, mai are încă alte 3 herghelii în diferite părțĭ ale țĕrii. Herghelia dela Bobâlna e compusă din cai cu sânge purŭ arabŭ, cea dela Kișbér se compune din cai cu sânge purŭ englesŭ, și cea dela Mezöhegyes are cai de Lipița.

La Kișbér se primescŭ epe din țĕrĭ strĕine, ca sĕ se fecundeze, întrețienêndu-se iapa acolo până la fătare, pentru 500 fl. pe anŭ; decă vre-unulŭ din mânzii aceștia a luatŭ premiulŭ celŭ dintâiu la vre-o alergare de cai, se opresce în țéră și se rĕscumpĕră de cătră statulŭ ungarŭ.

In ferma corpului de moșiă dela Comșna am avutŭ ocasiă sĕ vĕdŭ unŭ silosŭ de sfecle murate, pentru vite. Silosulŭ e făcutŭ în pĕmêntŭ. Sfeclele suntŭ tăiate mĕruntŭ, amestecate cu plévă și bine îndesate; acesta e alŭ III-lea anŭ de când le-a așeḑatŭ acolo, și cu tóte astea se conservă și acum fórte bine; ele suntŭ acoperite cu unŭ stratŭ de cocenĭ de porumbŭ și puținele paie, peste ele s'a pusŭ unŭ stratŭ de pĕmêntŭ, avêndŭ o grosime apróре de 2m. Ne permițêndu-ne timpulŭ, nu amŭ pututŭ visita tótă moșia și ferma acestui corpŭ de moșiă.

Tabloulŭ ce urméză ne indică împărțirea terenului, din tóte domeniele statului ungarŭ din jurulŭ Făgărașului, după plantele ce s'au cultivatŭ în 1888/9.

Plante mai insemnate	Suprafața		In proc.
	jugĕre	st. □.	
Cereale	1766	959	27·51
Plante de sapă	461	753	7·18
Plante de nutrețŭ	3719	415	57.95
Pădurĭ și remise	117	659	1·82
Intravilane și neproduct.	307	843	4·78
Ogorŭ	48	1495	0·76
Totalŭ	6421	324	100%

Mai adăugêndu-se la acestŭ teritorŭ suprafața culturilorŭ intensive și a celorŭ laterale, care este de 988 jugĕre; 1141 st.□ adecă în totalŭ 7410 jug. 155 st.□

In acéstă frumósă escursiune amŭ vĕḑutŭ totŭ ce'i trebue unui bunŭ agricultorŭ, atâtŭ pentru cultura mare, câtŭ și pentru cultura mică. Amŭ vĕḑutŭ instalațiunĭ frumóse și sistematice pentru proprietatea mare, mediă și mică, drenajŭ, irigațiunĭ, diferite asolamente, boi, vacĭ, bivolĭ, cai, mânzĭ, oi și crescerea pescilorŭ.

Ceea-ce lasă de doritŭ în aceste domenii este divisiunea lorŭ în 18 corpurĭ de moșii pe o depărtare de 77 chilometri, care îngreunéză și împovărézá multŭ administrarealorŭ. Ar fi multŭ mai ușóră administrația și supraveghérea acestorŭ domenii, decă teritorulŭ lorŭ ar fi comassatŭ celŭ multŭ numai în 5—6 divisiunĭ. Pe lângă acésta suntŭ prea la marginea țĕrei, căcĭ ar fi cu multŭ mai bine, décă acestea ferme arŭ fi făcute mai la centrulŭ țĕrei, unde suntŭ mulțĭ proprietarĭ marĭ, pentru-că în jurulŭ Făgărașului suntŭ fórte rarĭ proprietățile marĭ. Aci ar fi la loculŭ lorŭ școle practice de agricultură și ferme modelŭ micĭ pentru proprietatea mică țĕrănéscă. Plinŭ de recunoscință și gratitudine cătră On. Domnŭ Directorŭ alŭ bunurilorŭ statului pentru bună-voință și ospitalitatea, cu care ne-a primitŭ și ne-a pusŭ totulŭ la disposițiă ce am avutŭ de lipsă pentru vederea și studiarea de apróре a necanismului întregei exploatațiunĭ, pe la 3½ óre p. m. amŭ plecatŭ cu trăsurile la gara dela Homorodŭ, ca sĕ ne reîntórcemŭ spre Predealŭ, dér fiindcă tocmai atuncĭ s'a schimbatŭ mersulŭ trenurilorŭ, amŭ scăpatŭ trenulŭ. Peste nópte amŭ rĕmasŭ la unŭ birtŭ de lângă gară și în diminéța următóre amŭ plecatŭ cu trenulŭ spre Brașovŭ. Dela 10 óre a. m. am statŭ în Brașovŭ până la 2 óre p. m. ca sĕ vedemŭ mai bine orașulŭ și amŭ plecatŭ cu trenulŭ de 2 spre Predealŭ și Bucurescĭ.

Acésta a fostŭ prima escursiune a elevilorŭ școlei de agricultură dela Herĕstrĕu peste frontiera țĕrei nóstre. Totŭ ce am câștigatŭ în acéstă frumósă escursiune agricolă datorimŭ d-lui profesorŭ G. Maiorŭ, care a stăruitŭ, ca escursiunea în anulŭ acesta sĕ nu o facemŭ decâtŭ în Transilvania. Priméscă d-lŭ profesorŭ Maiorŭ respectuósele nóstre mulțămirĭ și adênca recunoscință, pentru bunăvointa ce a avut'o de a ne conduce în acéstă frumósă escursiune, precum și inteligința română dela Brașovŭ, Feldióra, Făgărașŭ și Cuciulata pentru primirea cordială și frățéscă, cu care ne-a întêmpinatŭ preste totŭ loculŭ.

Herĕstrău (Bucurescĭ) 9 Iuliu 1889.

Ioanŭ Germanŭ,

elevŭ alŭ școlei centrale de agricultură și silvicultură.

Tipuri din viéța animalelorŭ.

Pentru poporŭ și tinerime de Dr. Carol *Rothe.*

Traducere liberă.

Animalele vertebrate.

Mamiferele.

(Urmare.)

Priceperea unui câne.

Unŭ prietinŭ alŭ animalelorŭ istorisesce o întêmplare, care de bună sémă vorbesce nu puținŭ pentru gradulŭ de socotință alŭ cânelui. Mătușa mea cea surdo-mută, istorisesce elŭ, locuesce de mai mulțĭ anĭ într'o odaiă în societatea unei fetișóre tinere érășĭ surdo-mută. Mai înainte cu ḑece anĭ mătușa mea a primitŭ de cinste unŭ cățelușŭ scurtŭ la pĕrŭ. In ḑilele dintâiu ale petrecerei acestui cățelușŭ la surdo-mute, elŭ le făcea prin lătratŭ cunoscutŭ, când cineva se înfățișa în odaia de așteptare și când trăgea clopoțelulŭ. De sine se înțelege, că aceste femei nu auḑiau nicĭ sunetulŭ clopoțelului nicĭ lătratulŭ cățelușului, până ce cânele a venitŭ la acea hotărîre, a prinde cu dinții vestmêntulŭ femeilorŭ și a-le trage spre ușă. Lătratulŭ, ce mĕ întêmpina la fiă-care visită, a încetatŭ după 2 anĭ și jumĕtate și cânele în decursŭ de șépte anĭ până la mórtea-i, de curêndŭ întêmplată, a rĕmasŭ mutŭ. Cânele în restêmpulŭ acesta lungŭ n'a mai lătratŭ nicĭ când era pe afară, nicĭ prin casă, așișderea nicĭ când se înfățișa vre-unŭ strĕinŭ séu unŭ cunoscutŭ la dómna sa, și atențiunea lui a fostŭ îndreptată totŭ numai asupra trăsurilorŭ fețeĭ séu la mișcările mânilorŭ celorŭ două femei. Imprejurarea, cum că cânele a priceputŭ că lătratulŭ sĕu nu este înțelesŭ, și desvĕțându-se de lătratulŭ înnăscutŭ firei lui, de bună sémă, că este una dintre cele mai însemnate înfățișărĭ din viéța animalelorŭ.

Lucrărĭ socotite ale cânilorŭ.

Unŭ vênătorŭ a fostŭ pușcatŭ odată unŭ iepure, dér nu l'a nimeritŭ tocmai bine ca sĕ cadă josŭ, ci mai era în stare a se târî cu óre-care iuțime. In apropierea unei marĭ curțĭ boerescĭ, a căreia pórtă era închisă, s'a perdutŭ iepurele și vênătorulŭ de locŭ nu-lŭ putea afla. Cânele însĕ, ce'lŭ însoția, a mirositŭ că epurele s'a băgatŭ pe o gaură micuță, ce se afla în zidŭ, în curtea boeréscă; gaura era prea mică ca cânele sĕ se fi putŭtŭ vîrî în curte prin dênsa. Decĭ nu i-a rĕmasŭ alta, decâtŭ ca sĕ sară peste zidŭ, ceea-ce a și făcutŭ. După ce a ajunsŭ în curte, a aflatŭ pe iepurele sgulitŭ în unŭ ungheţŭ, l'a prinsŭ cu dinții și s'a grăbitŭ sĕ sară cu elŭ peste zidŭ; dér zadarnică a fostŭ orĭ-și-ce încercare, căcĭ iepurele a fostŭ prea greu și cânele n'a pututŭ sĕ sară cu elŭ peste zidŭ, decĭ s'a socotitŭ și a împinsŭ pe iepurele, care acum nu mai putea fugi, pe gaura din zidŭ, pe care a fostŭ întratŭ, și după aceea a săritŭ singurŭ preste zidŭ și a trasŭ apoi din gaură afară pe iepurele și l'a dusŭ la domnulŭ sĕu.

*

Doi vênătorĭ aveau cu ei la vênatŭ de rațe sĕlbatice unŭ câne micŭ de némulŭ celorŭ din Fundlandia nouă. După ce au ajunsŭ la unŭ țĕrmŭ, pe care era crescutŭ multŭ trestiușŭ, șĭ-au lăpĕdatŭ pălăriile și străițile de vênatŭ și merseră cu grijă cătră apă. Déră deodată suflă unŭ vêntŭ rece; fiind-că ei au mersŭ până aci iute și s'au fostŭ încălzitŭ, a începutŭ a le fi frigŭ la capŭ. Unulŭ din cei doi vênătorĭ trimise cânele sĕu la loculŭ, unde a lăsatŭ pălĕriile, și'i poruncĭ, ca sĕ aducă amêndouĕ pălĕriile. Ajungêndŭ cânele la pălĕrii, s'a încercatŭ sĕ ia pălĕriile și sĕ le aducă; dér neputêndŭ sĕ le ducă în dinți pe amêndouĕ lângă olaltă, s'a socotitŭ în urmă și a așeḑatŭ pălĕria cea mai mică în cea mai mare, prinse apoi cu dinții de amêndoi pĕreții pălĕriilorŭ și le aduse pe amêndouĕ la domnulŭ sĕu.

Unele despre vulpĭ.

O vulpe tînĕră a fostŭ prinsă de viă și astfelŭ îmblânḑită, încâtŭ însoția pe domnulŭ sĕu la tóte preumblările, atâtŭ prin câmpŭ câtŭ și prin pădure; acasă încă umbla liberă. Dér pe lângă tótă îmblânḑirea, ea totușĭ nu'șĭ scia stăpâni pofta după carne de pui de găină și în curêndŭ s'a fostŭ prinsŭ de veste, că ea întreprindea nóptea călĕtorii hoțeștĭ pe la găinarele din vecinătate, deși avea sĕ sară peste unŭ zidŭ de șése până în șépte urme de înaltŭ.

Ca sĕ-i curme voia de a mai face nóptea călĕtorii, domnulŭ sĕu i-a legatŭ într'o ḑi unŭ bĕțŭ de o urmă și jumĕtate de lungŭ și de vre- o doi policarĭ de grosŭ în formă de clopotŭ de gâtŭ, care bățŭ trebuia sĕ-o împedece la săritŭ. Lăsându-o după aceea prin curte și ea voindŭ sĕ fugă încolo și încóce, era împedecată în mersŭ; când însĕ sĕ încercă ca sĕ sară peste zidŭ, căḑŭ josŭ. Dér după multă socotélă, ce a făcutŭ cocóna vulpe? Se mai iută încă lungŭ la bĕțulŭ ce-o împedeca și îlŭ luă în gură, și după vre-o câteva încercărĭ de a sări preste zidŭ, s'a trasŭ într'unŭ târḑiu puținŭ înapoi de s'a înieptatŭ cătră zidŭ și sărindu-lŭ a plecatŭ ca sĕ-șĭ câștige érășĭ friptură de pui.

* * *

Cu o asemenea viclenia séu mai bine ḑicêndŭ cu socotință lucra o altă vulpe, despre care vomŭ istorisi acum: O vulpe bĕtrână a fostŭ observată cum se totŭ suia pe o trupină și érășĭ se scobora. In urmă a luatŭ o bucată cam grósă de ștejarŭ între dinți și cu ea în gură făcŭ mai multe săriturĭ pe trupină.

La începutŭ nu a prea isbutitŭ, dér în urmă totușĭ a pututŭ sĕ sară cu stejarulŭ în gură pe trupină. După ce a vĕḑutŭ că a reușitŭ cu planulŭ, se așeḑă liniștită pe trupină la bęșŭ. Pe când se mestecа ḑiua cu nóptea, étă că ese din pădure o scrófă sălbatacă urmată de cincĭ purcei și trece pe lângă trupină. Când era sĕ trécă și purcelulŭ de pe urmă pe lângă trupină, se repeḑi vulpea ca o săgétă asupra lui, îlŭ apucă bine cu dinții și sări érășĭ pe trupină. Strigătulŭ purcelului silesce pe scrófa, care acum era turburată de mânia, a se întórce îndĕrătŭ, dér zadarnică i-a fostŭ tótă încercarea scrófei, ca sĕ-șĭ rĕsbune asupra cutezătorului hoțŭ, și în urmă a fostŭ silită, după ce a fostŭ năvălitŭ până nóptea târḑiu asupra trupinei, a se duce mai departe.

(Va urma).

Higienă.

Dormirea cu ferestrile deşchise.

Despre dormirea cu ferestrile deşchise se vorbesce în timpulŭ de acum fórte multŭ pentru şi contra, aşa că e bine a împărtăşi celorŭ pré fricoşî părerea învĕţaţilorŭ.

Dormirea cu ferestrile deşchise se consideră în poporŭ ca ceva periculosŭ şi aerulŭ nopţii ca stricăciosŭ. Dér pe nedreptŭ se crede acésta. Curentele (scurgerile) de aerŭ în timpulŭ nopţii suntŭ însĕ numai în acele ţinuturî vătĕmătóre, în care terenulŭ (tĕrĕmulŭ) e mlăştinosŭ, aşa că aboririle (evaporaţiunile) se ridică în aerŭ tocmai în timpulŭ nopţii. In ţinuturî cu terenŭ uscatŭ, pe munţî şi în caturile (etagele) cele mai înalte ale caselorŭ este din contră aerulŭ nopţii mai curatŭ şi mai sănĕtosŭ, decâtŭ aerulŭ din timpulŭ ḑilei. Pentru ca sĕ introducî acestŭ aerŭ în timpulŭ somnului prin ferestri deşchise, sĕ purceḑî în chipulŭ următorŭ:

Celŭ care dispune de o odaiă nefolosită în timpulŭ nopţii lângă odaia sa de dormitŭ, acela sĕ deşchidă uşa dintre amêndouĕ odăile şi sĕ lase în odaia cea nefolosită, după cum e rĕcéla anotimpului, numai o aripă de susŭ a ferestrei orî amêndouĕ aripele, ér în lunile cele calde de véră sĕ stea deşchise tóte aripele de susŭ şi de josŭ ale ferestrei.

Celŭ care are însĕ numai o odaiă de dormitŭ fără alte camere laterale, acela sĕ deşchidă o aripă désupra, dela o ferĕstră câtŭ se póte de depărtată de patŭ, numai atâta câtŭ încape retezulŭ între aripa şi între crucea ferestrei, orî sĕ se proptéscă de crucea ferestrei aripile acesteia pe unŭ lemnişorŭ şi sĕ se lege cu unŭ şinorŭ nasturii dela amêndouĕ ferestrile, aşa ca sĕ stea deopotrivă puţinŭ deşchise şi apoi sĕ se lase transparentulŭ peste ferĕstră. In modulŭ acesta se stabilesce o egalare a aerului şi a temperaturei.

In aerŭ rĕcoritorŭ şi curatŭ va avé omulŭ unŭ somnŭ multŭ mai recreatorŭ şi în ḑiua următóre se simte multŭ mai întăritŭ, are mai multă plăcere şi dibăciă la lucru. Deşchiderea aripei de susŭ mai dă folosulŭ, că nu numai aerulŭ odăii se curăţă mai iute, ci n'are sĕ se témă nicî de curentŭ de aerŭ orî de vêntŭ. („Neuest. Nachr". din Berlinŭ).

MULTE SI DE TOATE.

O despărţire ciudată.

Unŭ sfêrşitŭ straniu a avutŭ unŭ procesŭ de despărţire, ce l'a intentatŭ în Frankfurt o femeiă bărbatului sĕu, care'i fugise înainte cu câteva lunî. Deórece femeia nu scia unde se află bărbatu-sĕu, l'a chematŭ la înfăţişare pe calea publicităţii. Incă înainte de terminulŭ înfăţişerii, sosi din Constantinopolŭ o scrisóre, în care bărbatulŭ îi în părtăşia soţiei sale, că elŭ s'a făcutŭ Mohamedanŭ şi rógă decî pe nevastă-sa sĕ mérgă la elŭ, pentru ca sĕ'i conducă căsnicia în calitate de cea „dintâiu" femeiă a lui. Deórece în scrisóre erau alăturaţî şi 600 mărcî banî de călĕtoriă, nevastă-sa nu se gândi multŭ timpŭ, ci lăsă baltă procesulŭ şi plecă la Constantinopolŭ.

*

Nevastă îndrăcită.

Despre o crimă a unei femei îndrăcite comunică „Eyetertes": Franz Fekete din Măcău fû lovitŭ de dambla (gută), care îi luă puterea dintr'unŭ braţŭ. Nevastă-sa începŭ sĕ facă dragoste cu unŭ faurŭ şi tortura pe sĕrmanulŭ bărbatu-sĕu în modulŭ celŭ mai grozavŭ, pănă când în urmă îlŭ închise în coteţulŭ porcilorŭ şi cu unŭ lanţŭ de ferŭ îlŭ legă de o bârnă, aşa că lanţulŭ îi rupse carnea. Patru-ḑecî şi două de sĕptĕmânî petrecŭ nenorocitulŭ omŭ în coteţŭ, pănă ce în fine fû liberatŭ de cumnatu-sĕu. Autoritatea porni cercetare în contra părechei criminale. Caracteristicŭ e, că mai mulţî locuitorî sciau de acéstă tratare neomnéscă a neputinciosului omŭ şi cu tóte astea n'au făcutŭ arĕtare.—In adevĕrŭ fire ungurésca.

*

D'ale Şahului.

Privindŭ la esposiţiă globulŭ terestru enormŭ, ce s'a espusŭ, şi vĕḑêndŭ că la Persia este însemnatŭ unŭ oraşŭ cu numele Nassarbod, şahulŭ ḑise:

„Băgaţî de sémă, aci este o greşélă mare, căcî în Persia nu esistă unŭ oraşŭ cu acestŭ nume, ci în acestŭ locŭ este oraşulŭ Nassrabad şi e ziditŭ de mine. Aicî e o fortărĕţă mare şi tare; *abad* însemnéză *a clădită* şi Nassr e numele meu, întreg numele oraşului însemnéză decî, că e clădită de mine. Greşéla asta trebue negreşitŭ s'o dregeţî". Şahulŭ a visitatŭ şi teatrele. Mai multŭ i-a plăcutŭ teatrulŭ, unde se jócă, alŭ Spaniolilorŭ şi unde tinĕra fată Macarona, o frumseţe admirabilă, i-a plăcutŭ atâtŭ de multŭ, încâtŭ s'a hotărîtŭ s'o ducă cu elŭ la Teheran.

*

Cheltuelile cu Exposiţia din Parisŭ.

Ḑiarulŭ „Le Petit Francaise comunică următórea interesantă notiţă relativŭ la exposiţia din Parisŭ: Visitatorii exposiţiei îşî facŭ o ideiă fórte neperfectă de costulŭ priveliştei măreţe, ce o presintă exposiţia. Unŭ amatorŭ de ale statisticei a calculatŭ câtŭ costă acésta privelişte pe cesŭ şi ĕtă la ce resultate a ajunsŭ: Guvernulŭ şi oraşulŭ Parisŭ au contribuitŭ pentru exposiţiă în totalŭ suma de 50 milióne de francî. Exposanţii cheltuescŭ aproximativŭ câte 3000 de francî fiecare. Numĕrulŭ exposanţilorŭ fiindŭ de 50 de mii, resultă că cheltuelile ce vorŭ fi făcute pentru exposiţiă vorŭ fi de 150 de milióne de francî, aşa că în totalŭ costulŭ înscenărei exposiţiei se urcă la suma de 200 de milióne de francî. Exposiţia va dura 180 ḑile. Fiecare ḑi costă prin urmare 1,111.111 francî. Socotindŭ pentru o ḑi 9 óre de visită, costulŭ unei óre va fi de 123,436 francî. Décă se va mai socoti, că esposiţia este deşchisă şi séra câte 5 óre, costulŭ unui césŭ se reduce la 79,365 francî, şi visitatorii plătescŭ în mijlociu numai 50 de centime (25 creiţarî) pentru o privelişte atâtŭ de scumpă.

*

Ce-i mai periculosŭ?

Proverbŭ persanŭ: „Décă te ducî la rĕsboiu, fă o rugăciune; décă plecî pe mare, fă două; décă te însorî, fă trei."

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Augustŭ. are 31 ḑile. Măsălarŭ.

1889 Ḑilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	6 (†) Schimb. la faţă	18 Elena	4. 59	7. 1
Lunî	7 Cuv. Muc. Dometie	19 Ludovic	5. 1	6. 59
Marţî	8 S. Muc. Emilianŭ	20 (†) S. Stef. R.	5. 2	6. 58
Mercurî	9 Apost. Matia	21 Ioana	5. 4	6. 56
Joi	10 Muc. Laurent. Arch.	22 Timoteiu	5. 6	6. 54
Vinerî	11 Muc. Euplu Diacon	23 Filip	5. 8	6. 52
Sâmb.	12 M. Fotie şi Anicit.	24 Bartolomeiu	5. 9	6. 51

Târgulŭ de rîmătorî din Steinbruch. La 11 Aug. n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 126.866 capete, la 12 Aug. au intratŭ 1101 capete şi au eşitŭ 1508 rĕmânêndŭ la 12 Aug. unŭ numĕrŭ de 126.459 capete. — Se notézâ: marfa *ungurêscă* veche, grea dela 43 cr. pănă la 44— cr. marfă *ungurêscă* tinĕră grea dela 46 cr. pănă la 45— cr., *de mijlocŭ* dela 45 cr. pănă la 46— cr. —*uşóră* dela 48 cr. pănă la 49 cr. — *marfă, ţĕrănêscă* grea dela 43 pănă la 44 — cr. — *de mijlocŭ* dela 44— cr. pănă la 45 cr.—*uşóră* dela 47 — cr. pănă la 48 cr — *Marfă de România de Bákony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. pănă la — cr însĕ transito uşóră dela — cr. pănă la — cr. transio dto ţepŏsă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă dela — cr. pănă la — cr. *Marfă sêrbêscă* grea dela 45½—46½ cr. transito, mijlociă grea dela 46 —47 cr. transito, uşóră dela 46—47 cr.— Porcî îngrăşaţî de unŭ anŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţî cu cucuruzŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţî cu ghindă dela — cr. pănă la — cr. Cântăriţî la gară cu 4½.

Bursa de mărfurî din Budapesta dela 14 Aug. 1889

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	pănă
Grâu Bănăţenescu	—	—	—
Grâu dela Tisa	79	8.65	8.70
Grâu de Pesta	79	8 60	8.65
Grâu de Alba-regala	79	8.65	8.7(
Grâu de Bácska	79	8.65	8.7C
Grâu ung. de nordŭ	79	.—	.—

Seminţe vechî orî nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	pănă
Secară		70—72	6.65	6.90
Orzŭ	Nutreţŭ	60 62	6.20	6.40
Orzŭ	de vinars	62.64	7.10	7.90
Orzŭ	de bere	64.66	8.30	8.80
Ovĕsŭ		39.41	6.30	6.75
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	5.05	5.15
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	5.—	5.50
Cucuruzŭ	"	—	—	—
Hirişcă	"	—	4.80	5.25

Preţulŭ pe 100 chilograme

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	pănă
Sem. de trif.	Luţernă ungur.		
—	francesă		
—			
"	roşiă		
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	37.50	38.—
Oleu de in		6 25	6.50
Uns. de porc	dela Pesta		
"	dela ţéră		
Slănină	svêntată	52.—	52.50
"	afumată	57.50	58.—
Sĕu			
Prune	din Bosnia în buţî		
"	din Serbia în sacî		
Lictarŭ	slavonŭ nou		
"	bănăţenescŭ		
Nucî	din Ungaria		
Gogoşî	unguresci		
"	sêrbescî		
Miere	brută		
"	galbină strecurată	37.—	38.—
Ceară	de Rosenau	11 8	1.20
Spirtŭ	brutŭ	14.—	14.25
"	Drojdiuţe de spirt	18.—	18.50

Bursa din Bucurescî din 15 Aug.

Valorî	%	se cump.
Rentă română perpetuă 1875	5%	97.½
Renta română amortisabilă . .	5%	90.½
dtto	4%	81.¾
Renta rom. (rurale convertite)	6%	100.½
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescî .	5%	86.½
idem idem din 1884	5%	—.—
Impr. or. B cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	102.—
idem idem	5%	95.—
Credit Fonc. Urb. din Bucurescî	7%	102.—
idem idem	6%	101.—
idem idem	5%	91.—
Credit Fonc. Urban din Iaşî. .	5%	— —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	250.—
	V. N.	
Banca Naţion. ult. div. 73.35	500	1014.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	274.—
Naţionala de asig. ult. div. 18 lei	200	241.—
Banca Rom. ult. div. fr. 10 . .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur	200	—.—
Naţion. de Asig. ult. div. 128.35	—	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	-	104.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
Agio în Bursă	—	0.02½
Rubla de hârtie	—	—.—
Banca Naţion. a României		
Scompt.	6%	—.—
Avansurî pe efecte	7%	—.—
Avansurî pe Lingourî	7%	—.—

Cursulŭ losurilorŭ private din 14 Aug.

	cump.	vinde
Basilica . . .	8 40	8.60
Creditŭ	184.75	185.50
Clary 40 fl. m. c. . .	59.—	61.—
Navig. pe Dunăre . .	124.—	126.—
Insbruck	26.25	27.50
Keglevich	36.50	38.50
Krakau	24.75	25.25
Laibach	24.50	25.—
Buda	59.75	60.75
Palffy	61.75	62.—
Crucea roşie austr. . .	18.75	19.25
dto ung. . .	12.25	12.50
dto ital. . .	16.—	16.50
Rudolf	21.—	22.—
Salm	62 25	63.—
Salzburg	27.50	28.—
St. Genois . . .	64.—	65.—
Stanislau	—.—	37.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	156.—
dto 4% 50 .	—.—	75.25
Waldstein . . .	41.—	42.—
Windischgrätz . . .	56.—	57.—
Sêrbescî 3% . . .	—.—	—.—
dto de 10 francî	—.—	—.—
Banca h. ung. 4% . .	110.50	111.50

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 17 Augustŭ st. n. 1889.

Bancnote românescî	Cump.	9.44	Vĕnd.	9.46
Argintŭ românescŭ -	"	9.40	"	9.42
Napoleon-d'orî - - -	"	9.47	"	9.49
Lire turcescî - - -	"	10.70	"	10.75
Imperialî - - - -	"	9.70	"	9.75
Galbinî .	"	5.58	"	5.62
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	102.—	"	—.—
" " " 5%	"	98.59	"	99.—
Ruble rusescî - - -	"	123.—	"	124.25
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Augustŭ st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	99.70
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.60
Bonurî rurale ungare - - - - -	104.80
Bonurî cu clasa de sortare - - - -	104.80
Bonurî rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.80
Bonurî cu cl. de sortare - - - -	104.80
Bonurî rurale transilvane - - - -	104.80
Bonurî croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	—.— 129.10
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.70
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.85
Losurî din 1860 - - - - - - - -	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare - -	907.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	317.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	305.75
Galbenî împĕrătescî - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orî - - - - - - - - -	9.48½
Mărcî 100 împ. germane - - - -	58.37½
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.50

(Balsamŭ de vieţă alŭ lui Dr. Rosa.) Dintre tóte organele, carî compunŭ interiorulŭ corpului omenescŭ, cele mai importante suntŭ fără îndoială stomachulŭ şi canalulŭ intestinelorŭ. Pentru aceea este consultŭ, ca la cea mai mică bolnăvire a acestorŭ organe sĕ aibă fiecine unŭ medicamentŭ la îndemână, care după o scurtă întrebuinţare sĕ delăture bóla. Unŭ asemenea medicamentŭ probatŭ este *Balsamulŭ de vieţă alŭ lui Dr. Rosa*, cunoscutŭ şi fórte plăcutŭ de decenii în întrega Austro-Ungaria se prepară în farmacia lui *B. Fragner, Praga* şi se capĕtă în tóte farmaciile mai marî.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

TARIFULU PE ZONE

pentru călĕtoriile pe căile ferate în Transilvania.

Taxe pentru trenurĭ accelerate:

Zona		Classa I.	II.	III.	Zona		Classa I.	II.	III.
I.	fl.	—.60,	—.50,	—.30	VIII.	fl.	4.80,	4.—,	2.40
II.	„	1.20.	1.—,	—.60	IX.	„	5.40,	4.50,	2.70
III.	„	1.80,	1.50,	—.90	X.	„	6.—,	5.—.	3.—
IV.	„	2.40,	2.—,	1.20	XI.	„	6.60,	5.50,	3.30
V.	„	3.—,	2.50,	1.50	XII.	„	7.20,	6,—.	3.60
VI.	„	3.60,	3.—,	1.80	XIII.	„	8.40,	6.50,	4.20
VII.	„	4.20,	3.50,	2.10	XIV.	„	9.60,	7.—,	4.80

Taxe pentru trenulŭ de persóne:

Zona		Classa I.	II.	III.	Zona		Classa I.	II.	III.
I.	fl.	—.50,	—.40,	—.25	VIII.	fl.	4.—,	3.20,	2.—
II.	„	1.—,	—.80,	—.50	IX.	„	4.50,	3.60,	2.25
III.	„	1.50,	1.20,	—.75	X.	„	5.—,	4.—,	2.50
IV.	„	2.—,	1.60,	1.—	XI.	„	5.50,	4.40,	2.75
V.	„	2.50,	2.—,	1.25	XII.	„	6.—,	4.80,	3.—
VI.	„	3.—,	2.40,	1.50	XIII.	„	7.—,	5.30,	3.50
VII.	„	3.50,	2.80,	1.75	XIV.	„	8.—,	5.80,	4.—

Classa	I.	II.	III.
1. Staţiune . . . fl.	—.30,	—.15,	—.10
2. Staţiunĭ . . . „	—.40.	—.22,	—.15

	Vinţulŭ de josŭ	Aradŭ	Blaşiu	Huedinŭ	Bistriţă	Braşovŭ	Deşiu	Deva	Elisabetopole	Feldióra	Alba-Iulia	Haţegŭ	Homorodŭ-Cohalmŭ	Cluşiu	Têrgulŭ-Mureşului	Mediaşŭ	Aiudŭ	Sibiiu	Oradea-mare	Petroşenĭ	Simeria (Piski)	Predealŭ	Püspök-Ladány	Sighişóra	Gherla	Reghinulŭ-săsescŭ	Orăştiă	Odorheiulŭ-săcuescŭ	Turda	Teiuşŭ	Huniădóra	Ocna Sibiiului	
Vinţulŭ de josŭ		13	3	12	12	14	11	3	7	14	1	5	12	9	8	6	3	8	14	8	3	14	14	8	10	10	2	12	6	2	4	7	Vinţulŭ de josŭ
Aradŭ	13		14	14	14	14	14	10	14	14	13	12	14	14	14	14	14	14	10	14	10	14	13	14	14	14	11	14	14	14	11	14	Aradŭ
Blaşiu	3	14		12	12	13	10	7	4	12	3	8	9	8	8	2	2	5	14	12	6	14	14	5	10	10	5	8	5	1	7	4	Blaşiu
Huedinŭ	12	14	12		11	14	7	14	14	14	11	14	14	3	12	13	9	14	7	14	13	14	11	14	6	13	13	14	7	10	14	14	Huedinŭ
Bistriţă	12	14	12	11		14	4	14	14	14	12	14	14	8	10	14	10	14	14	14	14	14	14	14	5	12	13	14	10	11	14	14	Bistriţă
Braşovŭ	14	14	13	14	14		14	14	10	1	14	14	5	14	14	11	14	13	14	14	14	2	14	8	14	14	14	12	14	14	14	13	Braşovŭ
Deşiu	11	14	10	7	4	14		13	13	14	10	14	14	4	12	12	8	14	13	14	13	14	14	14	1	12	12	14	6	9	13	13	Deşiu
Deva	3	10	7	14	14	14	13		11	14	4	2	14	12	12	9	6	12	14	6	1	14	14	12	13	13	1	14	9	5	1	11	Deva
Elisabetopole	7	14	4	14	14	10	13	11		8	6	12	5	12	11	1	6	5	14	14	10	12	14	1	13	13	9	4	9	5	11	4	Elisabetopole
Feldióra	14	14	12	14	14	1	14	14	8		14	14	3	14	14	9	13	13	14	14	14	3	14	7	14	14	14	10	14	13	14	12	Feldióra
Alba-Iulia	1	13	3	11	12	14	10	4	6	14		5	11	8	7	5	2	8	14	9	3	14	14	8	9	10	2	11	5	1	4	7	Alba-Iulia
Haţegŭ	5	12	8	14	14	14	14	2	12	14	5		14	13	12	11	8	12	14	3	2	14	14	13	13	14	3	14	11	7	3	12	Haţegŭ
Homorodŭ-Cohalmŭ	12	14	9	14	14	5	14	14	5	3	11	14		14	14	6	11	10	14	14	14	7	14	3	14	14	13	7	13	10	14	9	Homorodŭ-Cohalmŭ
Cluşiu	9	14	8	3	8	14	4	12	12	14	8	13	14		8	11	6	12	10	14	11	14	13	13	3	11	10	14	4	7	12	12	Cluşiu
Têrgulŭ-Mureşului	8	14	8	12	10	14	12	12	11	14	7	12	14	8		10	5	12	14	14	11	14	14	12	10	2	10	14	6	6	12	12	Têrgulŭ-Mureşului
Mediaşŭ	6	14	2	13	14	11	12	9	1	9	5	11	6	11	10		5	4	14	13	9	12	14	2	12	12	8	6	8	4	10	3	Mediaşŭ
Aiudŭ	3	14	2	9	10	14	8	6	6	13	2	8	11	6	5	5		7	14	11	6	14	14	7	7	7	4	11	3	1	7	6	Aiudŭ
Sibiiu	8	14	5	14	14	13	14	12	5	13	8	12	10	12	12	4	7		14	14	11	14	14	6	13	13	10	9	10	6	12	1	Sibiiu
Oradea-mare	14	10	14	7	14	14	13	14	14	14	14	14	14	10	14	14	14	14		14	14	14	4	14	12	14	14	14	13	14	14	14	Oradea-mare
Petroşenĭ	8	14	12	14	14	14	14	6	14	14	9	3	14	14	14	13	11	14	14		5	14	14	14	14	14	6	14	13	10	6	14	Petroşenĭ
Simeria (Piski)	3	10	6	13	14	14	13	1	10	14	3	2	14	11	11	9	6	11	14	5		14	14	11	12	12	1	13	9	5	1	10	Simeria (Piski)
Predealŭ	14	14	14	14	14	2	14	14	12	3	14	14	7	14	14	12	14	14	14	14	14		14	10	14	14	14	13	14	14	14	14	Predealŭ
Püspök-Ladány	14	13	14	11	14	14	14	14	14	14	14	14	14	13	14	14	14	14	4	14	14	14		14	14	14	14	14	14	14	14	14	Püspök-Ladány
Sighişóra	8	14	5	14	14	8	14	12	1	7	8	13	3	13	12	2	7	6	14	14	11	10	14		13	14	10	3	11	7	12	5	Sighişóra
Gherla	10	14	10	6	5	14	1	13	13	14	9	13	14	3	10	12	7	13	12	14	12	14	14	13		12	12	14	5	8	13	13	Gherla
Reghinulŭ-săsescŭ	10	14	10	13	12	14	12	13	13	14	10	14	14	11	2	12	7	13	14	14	12	14	14	14	12		12	14	8	8	13	13	Reghinulŭ-săsescŭ
Orăştiă	2	11	5	13	13	14	12	1	9	14	2	3	13	10	10	8	4	10	14	6	1	14	14	10	12	12		13	8	4	2	9	Orăştiă
Odorheiulŭ-săcuescŭ	12	14	8	14	14	12	14	14	4	10	11	14	7	14	14	6	11	9	14	14	13	13	14	3	14	14	13		13	10	14	9	Odorheiulŭ-săcuescŭ
Turda	6	14	5	7	10	14	6	9	9	14	5	11	13	4	6	8	3	10	13	13	9	14	14	11	5	8	8	13		4	10	10	Turda
Teiuşŭ	2	14	1	10	11	14	9	5	5	13	1	7	10	7	6	4	1	6	14	10	5	14	14	7	8	8	4	10	4		6	6	Teiuşŭ
Huniădóra	4	11	7	14	14	14	13	1	11	14	4	3	14	12	12	10	7	12	14	6	1	14	14	12	13	13	2	14	10	6		11	Huniădóra
Ocna Sibiiului	7	14	4	14	14	13	13	11	4	12	7	12	9	12	12	3	6	1	14	14	10	14	14	5	13	13	9	9	10	6	11		Ocna Sibiiului.

Tarifulŭ pentru bagajŭ de fiăcare pachetŭ, dimpreună cu taxa de manipulare:

	Zona I—III.	Zona IV—VI.	Zona VII—XIV.
Pentru 1—50 kilogr. se plătesce . . .	fl. —.25	fl. —.50	fl. 1.—
„ 51—100 „ „ „ . . .	„ —.50	„ 1.—	„ 2.—
„ 101 şi mai multŭ „ „ . . .	„ 1.—	„ 2.—	„ 4.—

Lădĭ mai marĭ împachetate neguţătoresce nu se primesc pentru transport ca bagaj.

No. 2759—1889. 143/4,3—2

Escriere de concursŭ.

Cu terminulŭ de 8 Septemvre a. c. st. n. inclusive se escrie concursŭ pentru următórele stipendie din *fundațiunea fericitului archiepiscopŭ și metropolit Alesandru Sterca Șiuluțŭ,* și anume:

Pentru *doue stipendie de câte 400 fl. v. a.* usuate de Liviu Albini și Amosŭ Frâncu, ambii rigorosanțĭ în drepturĭ, și dechiarate de vacante din causă, că nicĭ uuulŭ dintre beneficiațĭ nu s'a legitimatŭ la finea anului școlasticŭ 1888/9 despre progresulŭ făcutŭ în decursulŭ acelui anŭ;

Pentru *patru stipendie de câte 200 fi. v. a.* usuate, unulŭ de Virgiliu Brêndușianu, rigorosante în drepturĭ, care nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în decursulŭ anului școlasticŭ espiratŭ, alŭ doilea de Laurențiu Popŭ, carele depunêndŭ doctoratulŭ, a absolvatŭ studiele juridice, alŭ treilea de Eugeniu de Lemenyi, carele a devenitŭ oficerŭ în armata comună în activitate, și alŭ 4-lea de Davidu Radeșŭ, carele a absolvatŭ academia silvanistică din Schemnitz;

Pentru *doue stipendie de câte 60 fl. v. a.* usuate de gimnasiștii Basiliu Trifu și Camilŭ P. Harșianu, și dechiarate de vacante din causă, că nicĭ unulŭ dintre beneficiațĭ nu a produsŭ atestatŭ despre progresulŭ făcutŭ în decursulŭ anului școlasticŭ espiratŭ.

Doritorii de a obține vre-unulŭ din stipendiele de mai susŭ au sĕ întrunéscă următórele condițiunĭ:

a) că suntŭ Romanĭ gr. cat. miserĭ născuțĭ în Transilvania;

b) că pre lângă purtare morală bună au din studie calculĭ de *eminentă;*

c) că după absolvarea studielorŭ teologice se pregătescŭ la facultatea filosofică pentru cariera de profesorĭ la gimnasie, séu că suntŭ ascultătorĭ de medicină, de drepturĭ orĭ și la altă facultate, academiă și gimnasiu;

d) dintre concurențĭ vorŭ avé preferință, carĭ vorŭ puté dovedi, că suntŭ consângenĭ cu piul fundator;

e) concurenții sĕ producă și alăture la cererile lorŭ: *testimonie școlastice în copia autentică și nu în origine,* atestatŭ de consângenitate, décă suntŭ consângenĭ cu fundatorulŭ, carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, și sĕ numéscă espresŭ institutulŭ, la care și unde vorŭ sĕ continue sciințele academice orĭ gimnasiale.

Cererile concursuale astfeliu adjustate sĕ le subșternă la subsemnatulŭ consistoriu metropolitanŭ până la terminulŭ prefiptŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 10 Augustŭ 1889.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Cu terminulŭ de 8 Septemvre a. c. st. n. inclusive se escrie concursŭ la *trei stipendie de câte 60 fl. v. a. și la unŭ stipendiu de 40 fl. v. a. din fundațiunea fericitului canonicu Constantinŭ Alutanŭ,* dintre carĭ unulŭ se face acum din nou curentŭ, alŭ doilea a fostŭ usuatŭ de medicinistulŭ Alesandru Silasi, alŭ treilea de gimnasistulŭ Andreiu Borgovanŭ, și alŭ 4-lea de gimnasistulŭ absolutŭ Aureliu Olteanu, dintre carĭ beneficiațĭ nicĭ unulŭ nu s'a legitimatŭ la finea anuluĭ scolasticŭ espiratŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie.

Doritorii de a obține vre-unulŭ din stipendiele de mai susŭ vorŭ avé de a'șĭ instrui suplicele conformŭ condițiunilorŭ indigetate în escrierea de concursŭ pentru stipendiele șuluțiane și a le așterne subsemnatului consistoriu până la terminulŭ prefiptŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 10 Augustŭ 1889.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei„

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.